

**HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU**

OPINNÄYTETYÖ

”Kaverilta saa kuulla...”

Selvitys venäläistaustaisten 12–16 -vuotiaiden tyttöjen tavoittamisesta Joensuun Setlementti ry:lle

Piia Jurvanen

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

03 / 2014

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Piia Jurvanen	Sivumäärä 40 ja 7 liitesivua
Työn nimi ”Kaverilta saa kuulla...” Selvitys venäläistaustaisten 12–16 -vuotiaiden tyttöjen tavoittamisesta Joensuun Setlementti ry:lle	
Ohjaava(t) opettaja(t) Kristiina Hämäläinen	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Joensuun Setlementti ry, Anniina Löytönen	
Tiivistelmä <p>Maahanmuuttajanuorten, etenkin tyttöjen, vähäinen nuorisotoimintaan osallistuminen on ollut esillä viimeaikoina. Joensuun Setlementti ry:n Isosisko- ja Tyttöjen Tupa – hanke pyysi minua selvittämään, kuinka venäläistaustaisia nuoria tyttöjä voitaisiin tavoittaa parhaiten Joensuun seudulla. Joensuun Setlementti ry on kasvatuksellista ja sivistyksellistä työtä tekevä lapsi- ja perhejärjestö.</p> <p>Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää 12–16 -vuotiaiden venäläistaustaisten tyttöjen parhaita tavoittamiskeinoja ja luoda konkreettisia kehittämisehdotuksia heidän tavoittamiseksi. Selvityksen avulla Joensuun Setlementti ry:n Isosisko ja Tyttöjen Tupa – toiminta pääsee lähemmäs yhtä kohderyhmäänsä – venäläistaustaisia tyttöjä. Tutkimuskysymyksiäni olivat ”Miten venäläistaustaiset 12–16 -vuotiaat nuoret tavoitetaan helpoiten?” ja ”Mitä kautta muut monikulttuurista nuorisotyötä tekevät joensuulaiset toimijat tavoittavat venäläistaustaisia tyttöjä?”. Alakysymyksinä selvitettiin mitä tiedotusvälineitä venäläistaustaiset tytöt käyttävät, millaiseen toimintaan he lähtisivät mukaan ja millainen olisi hyvä ilmoitus.</p> <p>Laadulliseen opinnäytetyöhöni aineisto kerättiin neljällä monikulttuurisen toimijan haastattelulla, neljällä venäläistaustaisen tytön haastattelulla sekä kyselylomakkein Maahanmuuttajan mahdollisuudet – messuilla ja Vkontakte–sivuston kautta. Aineiston analyysissä käytettiin koodausta, teemoittelua ja kvantifiointia.</p> <p>Selvityksen tulokset kertovat, että venäläistaustaiset tytöt tavoitetaan parhaiten ystäviensä ja perheensä kautta, Facebook- ja Vkontakte-sivuilta Internetistä sekä koulusta. Monikulttuuriset toimijat olivat tavoittamisen keinoista samaa mieltä ja suosivat ennen kaikkea suoraa, henkilökohtaista kontaktia.</p> <p>Selvitykseni antaa konkreettisia ja helppoja keinoja tavoittaa venäläistaustaisia, ja sovellettuna muita maahanmuuttajia. Tuloksia voidaan hyödyntää tilaajaorganisaation lisäksi kaikissa rajan läheisyydessä olevissa, pienissä ja keskisuurissa kaupungeissa ja muissa monikulttuurista nuorisotyötä tekevissä organisaatioissa.</p>	
Asiasanat monikulttuurisuus, maahanmuuttaja, venäläisyys, sukupuolisensitiivisyys, viestintä	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Degree Programme in Civic Activities and Youth Work

ABSTRACT

Author Piia Jurvanen	Number of Pages 47
Title "Heard it from a friend..." Research to Joensuun Setlementti ry about how to reach 12-16 –years old girls with Russian background	
Supervisor(s) Kristiina Hämäläinen	
Subscriber and/or Mentor Joensuun Setlementti ry, Anniina Löytönen	
<p>Abstract</p> <p>Joensuu Setlementti ry wanted me to do research for them about what is the best way to reach young girls with Russian background in the area of city of Joensuu. The subscriber of the thesis is Joensuu Setlementti ry and its Isosisko- and Tyttöjen Tupa –project. The aim of the research was to find out the best ways to reach 12 – 16 –years old girls with Russian background and to develop new ideas how to reach those girls.</p> <p>The thesis is qualitative research. Material of the thesis was gathered by interviewing actors of multi-cultural NGOs of Joensuu and 12 -16 -year old girls with Russian background. Besides the interviews, material was gathered also by questionnaires from the fair called "Maahanmuuttajan mahdollisuudet" and from Russian website "Vkontakte". The results were analyzed by coding, categorizing themes and by quantifying.</p> <p>The results of the thesis reports that girls with Russian background can be reached the best via their friends and family. Also popular websites "Facebook" and "Vkontakte" and school are good ways to reach the target group. The results from multicultural actors support also those methods. Most of all, the actors favored the direct contact to girls with Russian background.</p> <p>The research gives concrete and easy ways to reach girls with Russian background, and a bit applied also other immigrant youngsters. The results of this thesis can be applied in small and middle-sized cities which are located near Russian border and in NGO's which produce multicultural youth work.</p>	
Keywords Multiculturalism, immigrant, Russianness, gender sensitivity, communication	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
1.1 Joensuun Setlementti ry	6
2 YHTEISÖViestintä	7
2.1 Asiakaslähtöisyys yhteisöviestinnässä	8
2.2 Monikulttuurisuuden huomiointi yhteisöviestinnässä	9
2.3 Viestintä Joensuun Setlementti ry:ssä	10
3 MONIKULTTUURISUUS	12
3.1 Monikulttuurisuus Suomessa ja Pohjois-Karjalassa	13
3.2 Venäläistaustainen nuori	15
3.3 Maahanmuuttajanuorten osallistumattomuus	16
3.4 Tyttötyö kotoutumisen mahdollistajana ja syrjäytymisen ehkäisijänä	18
4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	20
4.1 Tavoitteet ja tutkimuskysymykset	20
4.2 Opinnäytetyöni haasteet	21
4.3 Aineiston keruu	22
4.4 Analysoinnin vaiheet	24
5 TULOKSET	26
5.1 Toimijoiden markkinointikeinoja	26
5.2 Toimijoiden usko nuorten tavoittamiseen	27
5.3 Nuorten tiedotusvälineiden käyttö	28
5.4 Nuorten vapaa-ajan vietto	29
5.5 Mikä ohjaa vapaa-ajan viettotapoihin?	30
5.6 Selvityksen luotettavuus	32
6 JOHTOPÄÄTÖKSET	32
6.1 Kehittämisehdotukset	34
7 LOPUKSI	36
LÄHTEET	38
LIITTEET	41

1 JOHDANTO

Venäläistaustaiset nuoret ovat kokoajan suureneva ryhmä Joensuun kokoisessa, ja varmasti myös muissa rajan lähellä sijaitsevilla kaupungeilla, vaikka heitä ei paljon nuorisotoiminnassa näy. Tämän huomasi myös tehdessäni projektiopintoja Joensuun Setlementti ry:lle. Isosisko- ja Tyttöjen Tupa – hankkeen yksi tärkeä kohderyhmä on venäläistaustaiset tytöt, mutta tavoitteesta huolimatta emme kehittämisprojektin aikana tavoittaneet tätä kohderyhmää. Opinnäytetyöni aihe tuli siis luonnollisena jatkumona projektiopinnoilleni. Aihe on tärkeä yhdistykselle, sillä uutena toimijana Joensuussa yhdistyksen on haettava ja koettava omat parhaat tapansa tavoittaa kohderyhmää ja tulevia Tupakävijöitä, Pikkusiskoja, Isosiskoja ja muita toimintaan mukaan haluavia. Joensuun Setlementin hankesuunnitelmassa venäläistaustaiset tytöt ovat mainittuna yhtenä erityistuen kohderyhmänä (Joensuun Setlementti ry 2013a), joten eritoten heidän tavoittamisensa on olennaista hanketta ajatellen. Selvitys hyödyttää näin myös muita saman alan ja samaa kohderyhmää hakevia toimijoita.

Opinnäytetyöni tarkoitus on selvittää Joensuussa asuvien 12–16 -vuotiaiden venäläistaustaisten tyttöjen tavoittamista, eli mistä ja millä tiedotusvälineillä heidät tavoiteltaisi parhaiten. Opinnäytteeni on laadullinen selvitys, jossa loin aineistoa haastatteleamalla niin venäläistaustaisia nuoria kuin monikulttuurisen järjestötyön toimijoitakin. Haastattelujen ohelle keräsin ”Maahanmuuttajan mahdollisuudet” – tapahtumassa aineistoa kyselylomakkeella sekä kyselyillä Internetissä. Tuottamallani selvityksellä Joensuun Setlementin työntekijät osaavat aloittaa markkinoinnin ja tiedottamisen oikeilla väylillä, jotta myös venäläistaustaiset nuoret tytöt sen tiedon vastaanottavat. Selvitystäni voidaan soveltaa myös muihin Suomen ja Venäjän rajan tuntumassa oleviin pieniin ja keskisuuriin kaupunkeihin. Selvitys on Pohjois-Karjalan maakuntastrategian linjausten ja tavoitteiden mukainen, joita ovat hyvinvoinnin edistäminen, osallisuuden lisääminen ja syrjäytymisen ehkäisy edellyttää ihmisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien kehittämistä (Pohjois-Karjalan Maakuntaliitto 2010, 50). Samoja tavoitteita on myös Joensuun Setlementin Isosisko- ja Tyttöjen Tupa – hankkeella (Joensuun Setlementti ry 2013a).

1.1 Joensuun Setlementti ry

Kuten useilla kansalaisjärjestöillä, myös Joensuun Setlementti ry:llä on vahva aatteellinen tausta, joka tulee Setlementtiliiton kuulumisen kautta. Usko setlementtityöhön, yhteisöllisyyden voimaan sekä lähimmäisenrakkauteen sai paikalliset nuorisolan toimijat perustamaan Joensuun Setlementti ry:n vuonna 2002. Yhdistys on voittoa tavoittelematon ja toteuttaa sivistyksellistä ja kasvatuksellista työtä setlementtiarvoin. Vaikka Joensuun Setlementti ry harjoittaa kasvatus-, koulutus- ja sivistystyötä ihmisen parissa ikäluokasta riippumatta, on yhdistyksen ensisijainen painopiste sosiaalisesti vahvistavassa ja sukupuolisensitiivisessä nuorisotyössä. (Joensuun Setlementti ry 2013a.) Joensuun Setlementti ry toimii setlementtiarvojen mukaisesti, joita ovat usko ihmisen voimavaroihin ja yhteisöllisyyden voimistavaan vaikutukseen ja yksilön ja erilaisuuden kunnioittamiseen. Yhteisöllisyys ja yhdenvertaisuus ovat setlementtityössä tärkeää, auttaminen ja tukeminen tapahtuvat tuettavan kanssa samalla tasolla, ihmiseltä ihmiselle. Tällöin normaalissa hyväntekeväisyydessä oleva ylhäältäpäin auttaminen karsitaan pois. (Malmi, Seppälä, Eischer & Mulari 2013, 8.)

Vuodesta 2009 yhdistyksen toimintaa on kehitetty vapaaehtoisvoimin, kunnes vuonna 2013 toiminta laajeni Joensuun Setlementti ry:n saatua rahoituksen raha-automaattiyhdistykseltä Isosisko ja Tyttöjen Tupa – hankkeeseen (2013–2015). Isosisko ja Tyttöjen Tupa – hankkeen toimintamalli on tullut Setlementtiliiton Tyttötyön kolmivuotisesta verkostohankkeesta (2010 -2013), jonka tavoitteena on levittää tyttötyön osaamista ja verkottaa tyttötyön tekijöitä valtakunnallisesti. Tämäkin hanke on raha-automaattiyhdistyksen rahoittama. Rahoituksen myötä Joensuun Setlementti ry:llä on kaksi palkkatyöläistä Isosisko ja Tyttöjen Tupa – hankkeessa. Yhdistys palkkasi myös kolmannen työntekijän, toiminnanjohtaja Harri Sarjanojan, jonka palkkaus onnistui maakuntaliitolta saadulla rahoituksella ”Mun talous” – verkostohankkeelle. Hankkeessa tehdään sosiaalista nuorisotyötä nuorten taloudenhallinnan parantamiseksi. (Joensuun Setlementti ry 2013b.)

Isosisko ja Tyttöjen Tupa – hanke tarjoaa joensuulaisille nuorille tytöille mahdollisuuden matalan kynnyksen toimintaan. Toiminta edistää osallisuutta, tukee aktiivista

kansalaisuutta ja mahdollistaa ennalta ehkäisevää nuorisotyötä sekä varhaisen ongelmiin puuttumisen (Joensuun Setlementti ry 2013a). Hankkeen päätavoitteena on tyttöjen ja nuorten naisten hyvinvointi sekä parempi elämä. Tavoitteena on myös vahvistaa nuorten tyttöjen ja naisten arkea, elämänhallintaa sekä tuottaa onnistumisen ja osallistumisen kokemuksia. Tämä toteutetaan tukemalla ja vahvistamalla nuorten tyttöjen psyykkistä, sosiaalista sekä fyysistä hyvinvointia avoimella, matalan kynnyksen tupatoiminnalla, pienryhmätoiminnalla sekä Isosisko -toiminnalla. Isosisko-toiminnassa tarjotaan kuuntelevaa, luotettavaa aikuista kaipaaville 6-16 -vuotiaille nuorille Isosiskoa, jonka kanssa voi tehdä mukavia asioita yhdessä. Isosisko antaa nuorelle Pikkusiskolle positiivisen roolimallin ja tukee elämässä eteenpäin. (Joensuun Setlementti ry 2013a.)

Opinnäytetyössäni puhun Isosiskoista, Pikkusiskoista ja Tupakävijöistä. Isosiskolla tarkoitan Isosisko- ja Tyttöjen Tupa – toiminnassa mukana olevaa, Isosisko-kurssin käynyttä yli 18 -vuotiasta naista, joka on mukana vapaaehtoistoiminnassa. Pikkusiskolla tarkoitan 6-16 -vuotiasta tyttöä, jolla on oma Isosisko Tyttöjen Tuvan kautta. Tupakävijät tarkoittavat opinnäytetyössäni tyttöjä, jotka käyvät Tyttöjen Tuvan avoimissa aukioloissa, eli osallistuvat Tyttöjen Tuvan toimintaan.

2 YHTEISÖViestintä

Emme elä päivääkään, ettemme törmäisi viestintään. Televisio, radio, lehdet, Internet ja kadunkulmat ovat täynnä eri organisaatioiden mainoksia ja tiedotuksia. Markkinoinnilla ja viestinnällä pyritään vaikuttamaan asioihin: vastaamaan ihmisten tarpeisiin, tuomaan palvelu lähemmäs ihmistä, madaltamaan osallistumiskynnystä sekä tekemään organisaatiota ja sen tuotteita tai palveluita tunnetuiksi. (Vuokko 2004, 39.) Yleisesti eri organisaatioiden, kuten julkisyhteisöjen ja järjestöjen, markkinoinnista ja viestinnästä käytetään nimitystä yhteisöviestintä. ProCom – Viestinnän ammattilaiset ry (2007) on määritellyt yhteisöviestinnän olevan työyhteisön viestintätoiminto, jossa edistetään työyhteisön vision, strategioiden ja tavoitteiden saavuttamista pitkäjänteisesti, suunnitelmallisesti sekä tavoitteellisesti. Tärkeimpiä keinoja tässä funktiossa

ovat ulkoinen ja sisäinen viestintä, pitkäjänteinen profilointi ja maineenhallinta, ohjaus ja valmennus sekä viestinnän toimivuuden arviointi ja mittaus. (Juholin 2009, 22.)

Opinnäytetyössäni painotan kolmannen sektorin organisaation ulkoiseen viestintään markkinoinnin sekä toimintaan kutsumisen näkökulmasta. Ulkoinen viestintä on sitä, mitä viestitään yhdistykseltä ulospäin. Kohderyhmiä ulkoiseen viestintään ovat toiminnan kohderyhmät, yhteistyökumppanit, potentiaaliset jäsenet sekä tahot, joihin halutaan vaikuttaa. Hyvään ulkoiseen vuorovaikutukseen tarvitaan vuorovaikutusta ympäristön ja muiden toimijoiden kanssa. (Ilvonen 2007, 14–15.)

2.1 Asiakaslähtöisyys yhteisöviestinnässä

Markkinointi ja tiedottaminen mielletään usein voittoa tavoittelevaan ja tuottavaan toimintaan. Kolmannen sektorin järjestöjen tiedottaminen kuitenkin poikkeaa paljon yritysten ja organisaatioiden tiedottamisesta ja markkinoinnista, onhan niillä erilaiset lähtökohdat. Kolmannen sektorin järjestöjen yleiset tavoitteet eivät liity samalla tavalla rahalliseen tuotettavuuteen kuin yritysten, vaan ennemminkin sosiaaliseen tuotettavuuteen. Rahallisen tuotettavuuden tavoite yhdistyksillä on saada markkinoinnin budjetti pysymään maltillisena, sillä rahaa käytetään enemmän palvelujen tuottamiseen ja toiminnan mahdollistamiseen. Järjestön on löydettävä keino markkinoida niin, että resurssit ovat kohdistettuina parhaisiin kohteisiin sekä kohderyhmiin. Näitä markkinoinnissa huomioitavia kohderyhmiä ovat muun muassa organisaation jäsenet, tarkoituksenaan heidän aktivointi, toimintaan sitouttaminen sekä jäsenpalveluiden tarjoaminen, toiminnan kohteet ja heidän omaisensa, eli toiminnasta kertominen, rahoittajatahot, rahan ja materiaalin lahjoittajat, vapaaehtoistyöntekijät sekä päättäjät. (Vuokko 2004, 25–31.)

Kolmannen sektorin markkinointi on asiakaslähtöistä, jolla Vuokko tarkoittaa organisaation tavoitteiden kannalta tärkeiden sidosryhmien tarpeiden tunnistamista ja huomioon ottamista markkinoinnissa. Ero voittoa tavoittelevan organisaation markkinointiin näkyy markkinoinnin tavoitteissa. Organisaatiolähtöisessä markkinoinnissa lähdetään liikkeelle idealla, jossa organisaation omien tarpeiden pohjalta suunniteltu toiminta tyydyttää asiakkaiden tarpeet. Asiakaslähtöisesti ajattelevat voittoa tavoittele-

mattomat organisaatiot taas suunnittelevat toimintansa sen perusteella, miten asiakkaiden palvelu ja oman organisaation tavoitteet saadaan nidottua yhteen. (Vuokko 2004, 66–69.) Esimerkiksi Joensuun Setlementti ry:n perustama Tyttöjen Tupa vastaa sekä yhdistyksen tavoitteita syrjäytymisen ennaltaehkäisyyn tuottamalla mukavaa matalan kynnyksen toimintaa joensuulaisille tytöille ja naisille. Asiakaslähtöinen markkinointi vaatii organisaatiolta markkinoinnin kokonaisvaltaista hallintaa. Kun kilpailua asiakkaista ei käydä ainoastaan muiden tarjoamien vastaavien palvelujen kesken, vaan myös kohderyhmän eri resursseista. (Vuokko 2004, 66–69.) Miten markkinoida niin, että nuori haluaa tulla viettämään iltaansa Tyttöjen Tuvalle, eikä valitse ajanvietteekseen pelikonsolia, internetiä tai kaupungilla oleilua tämän sijaan?

Kohderyhmälle markkinoinnissa tulee huomioida myös se, millaisia eri ryhmiä mahdollisesti kohderyhmästä löytyy. Mahdolliselle rahoittajalle ja toivotulle asiakkaalle ei voi markkinoida samalla tavalla – ainakaan parhain mahdollisin tuloksin. Mitä tarkemmin markkinointia eri kohderyhmien segmenteille eritellään, sitä enemmän tuloksia markkinoinnissa saadaan. Myös esimerkiksi mahdollisten asiakkaiden tai tulevien rahoittajien joukosta voidaan eritellä erilaisia segmenttejä, joiden kautta markkinointia voi suunnitella. (Vuokko 2004, 68.)

2.2 Monikulttuurisuuden huomiointi yhteisöviestinnässä

Monikulttuurinen kohderyhmä ja ympäristö tuovat tiedottamiseen ja markkinointiin lisähaasteita. Vaikka tietoa olisi kattavasti saatavilla, voi tiedon välittämisen ja vastaanottamisen suhde kärsiä, jos tiedottamisessa ei huomioida monikulttuurisuutta. Jos tieto tuodaan ulos samoin kuin kantasuomalaisille, voi eri kulttuurin edustajalla olla hahmottamisvaikeuksia asioiden merkityksissä. Haapakorpi (2004) kertoo esimerkin venäläisistä, jotka eivät välttämättä koe suomalaista tiedottamista mielekkääksi ja hakevat apua ja tietoa omista verkostoistaan, useimmiten kauemmin Suomessa olleista venäläisistä. (Kaukiainen 2004–2005, 242.) Tässä auttaa tekstin selkeys. Tiedon on oltava hyvää suomenkieltä ja selkeää yleiskieltä, jotta sitä on helppompaa ymmärtää (Ilvonen 2007, 19). Keskinäisen vuorovaikutuksen onnistumiseen vaikuttavat molempien osapuolien motivaatio, tunteet ja kielitaito. Nämä muistamalla päästään lähemmäs viestintää, joka tavoittaa halutun kohderyhmän. (Dervin & Kei-

häs 2013, 122.) Kohderyhmän eri edustajien motivaatiota lukea ilmoitusta tai mainosta, eikä sen herättämiä tunteita voida tietää ennalta, mutta siihen, että kaikilla on mahdollisuus nähdä mainos, voidaan vaikuttaa viestimällä kohderyhmän omalla kielellä kantakielen lisäksi.

Vuonna 2013 tehdyssä maahanmuuttajabarometrissä kysyttiin saavatko maahanmuuttajat tietoa palveluista ja mistä se tieto tulee. Venäläistaustaisista vastaajista hieman alle 60 % vastasi saavansa melko vähän, vähän tai ei lainkaan tietoa palveluista. 40 % venäläistaustaisista vastasi saavansa ensisijaisesti tiedon muilta maahanmuuttajilta. Viranomaiset (16 %) ja Internet (14 %) saivat seuraavaksi eniten ääniä. Internetiä käytti koko kyselyyn vastanneista kuitenkin 97 %, joten tavoittamisen esimerkiksi tätä kautta pitäisi kuitenkin onnistua, jos käytetään oikeita väyliä. Facebookissa venäläistaustaisista vastaajista mainitsi olevansa noin 65 %. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2013, 50–52; 76–77.)

2.3 Viestintä Joensuun Setlementti ry:ssä

Yhdistyksen viestinnän suunnittelussa on huomioitava yhdistyksen arvot ja tehtävät. Oman toimintansa edistämiseksi yhdistys tarvitsee toimintansa ja tuotteittensa markkinointia. (Ilvonen 2007, 29; 40.) Joensuun Setlementillä on viestinnän ja markkinoinnin suunnitelma, jossa muun muassa on kartoitettu paikallisia tapahtumia, joissa yhdistys voi olla mukana. Yhdistys on kuluneen syksyn aikana toteuttanut markkinointiviestintää erilaisin keinoin. Yksi keskeinen nykypäivän viestintämuoto on verkkoviestintä, jota myös Joensuun Setlementti on toteuttanut. Yhdistys on markkinoinut toimintaansa internetissä omilla nettisivuillaan, Facebookissa sekä eri verkostojen kautta. (Löytönen 2014.) Verkkoviestinnässä etuja ovat erityisesti nopeus, jolla viestintää saa aikaan. Omien nettisivujen, Facebookin ja muiden vastaavien kautta viestintä voi välittää sekunneissa. Myös nuoria tavoittaessa sähköinen media ja etenkin sosiaalinen media on suosittu väline, sillä siellä nuoret omaa aikaansa viettävät. (Ilvonen 2007, 61.) Kaikessa suosiossaan sähköinen media ei kuitenkaan ole ainut viestinnän väline, jota Joensuun Setlementti on toiminnassaan käyttänyt. Löytönen (2014) mainitsee markkinoinnin tapahtuneen myös toisenlaisen median kautta: radion ja lehtijut-

tujen. Erilaisissa medioissa näkyminen onkin yhdistykselle tärkeää (Ilvonen 2007, 53).

Hyvässä tiedottamisessa viesti räätälöidään kohderyhmän mukaan ja myös valitaan kohderyhmän parhaiten tavoitettava viestintäväline (Ilvonen 2007, 61). Joensuun Settlementti on markkinoinut toimintaansa syksyn aikana myös kouluvierailuin ja erilaisiin tapahtumiin osallistumalla (Löytönen 2014). Kouluvierailut ovat hyvä keino tavoittaa niitä nuorimpiakin kohderyhmäläisiä, jotka eivät vielä mukana sosiaalisessa medias- sa, eivätkä lue lehtiä tai kuuntele radiota. Kouluvierailut mahdollistavat myös vuoro- vaikutuksellisuuden, joka tuo yhdistystä entistä lähemmäs kohderyhmän edustajaa. Esimerkkinä tapahtumaan osallistumisesta on Joensuun Settlementin osallistuminen Maahanmuuttajan Mahdollisuudet – tapahtumaan, jossa osa opinnäytetyöni aineis- tostakin kerättiin. Tapahtumassa oli mukana Joensuun eri monikulttuurista työtä tuot- tavia toimijoita sekä tietenkin tapahtuman kohderyhmäläisiä, maahanmuuttajia nuo- rista vanhoihin. Tällä tapahtumalla yhdistys on saanut markkinoitua itseään niin tule- ville Tupakävijöille kuin mahdollisille yhteistyötahoillekin.

Joensuun Settlementin markkinoinnissa isona osana on myös ”puskaradio” (Löytönen 2014), joka tarkoittaa ihmisten keskinäisiä keskusteluja ja kommentteja markkinoita- vasta asiasta. ”Puskaradio” toimii niin hyvässä kuin pahassakin, ihmiset kertovat tut- tavilleen, perheelleen, ystävilleen ja työtovereilleen hyvästä tai huonosta palvelusta tai toiminnasta, jossa ovat olleet mukana. ”Puskaradiota” voivat Joensuun Setlemen- tin toiminnasta lähettää esimerkiksi Tupakävijät, Pikkusiskot, Isosiskot ja toiminnassa mukana olevien tyttöjen vanhemmat. Yhdistyksen markkinointia tapahtuu myös yh- teistyö- ja muiden verkostojen kautta, kuten maanlaajuisen Settlementtikentän ja pai- kallisten järjestö- ja nuorisotalon toimijoiden (Löytönen 2014). Muiden toimijoiden kanssa tehdyllä yhteistyöllä voidaan esimerkiksi päästä uusille markkinoille, jotka tässä tapauksessa voivat merkitä esimerkiksi uusia yhteisöjä, joita markkinointi ei vielä aiemmin ole tavoittanut (Vuokko 2004, 252).

Myös oppilaitoksissa markkinointi on ollut osana Joensuun Settlementin syksyä ja alkukevättä. Eri toisen ja kolmannen asteen oppilaitoksiin markkinoimalla yhdistys on tavoittanut uusia Isosiskoja sekä mahdollisia harjoittelijoita. Toiminnan markkinoinnin tehostamiseksi on myös tekeillä mainosvideo, jota sen valmistuttua jaetaan ainakin Facebook- ja Youtube-sivustolla. Mainosvideota ovat suunnittelemassa ja toteutta-

massa myös Tupakävijät, mikä varmasti vaikuttaa mainoksen toimivuuteen nuorten kohdalla. (Löytönen 2014.)

3 MONIKULTTUURISUUS

Kulttuuri on verrattavissa yksilön persoonallisuuteen. Niin kuin yksilöillä on jokaisella oma persoonallisuutensa, on jokaisella yhteisöllä oma kulttuurinsa. Kulttuuri koostuu uskomuksista, tottumuksista, opituista normeista, moraalikäsitteistä ja elämää koskevista oletuksista, jotka yhteisön jäsenet ovat tiedostamattaan tai puolivahingossa omaksuneet. Kulttuuri ei kuitenkaan määrittele valmiiksi elettävää elämää, vaan antaa sille raamit, jotka voivat muuttua ajan kuluessa. (Honkasalo & Souto 2007, 118.) Kuten jokaisessa yhteisössä on erilaisia persoonallisuksia omaavia yksilöitä, on esimerkiksi Suomessa paljon eri kulttuuritaustaisia omaavia yhteisöjä. Tätä voidaan kutsua monikulttuurisuudeksi. Monikulttuurinen yhteiskunta mahdollistaa kulttuurien välisiä vuorovaikutuksia, erilaisten sosiaalisten ryhmien tasa-arvossa elämistä sekä väestöryhmien väliset tasapainoiset suhteet. Tällainen yhteiskunta vaatii kuitenkin asukailtaan ihmisoikeuksien kunnioittamista ja syrjinnän vastustamista niin paikallisesti kuin maanlaajuisestikin. (Cantell 2000, 11.)

Puhun opinnäytetyössäni paljon maahanmuuttajista. Maahanmuuttajalla tarkoitetaan yleisesti henkilöä, joka on muuttanut Suomeen avioliiton, työn, opiskelun takia tai pakolaisena. Maahanmuuttajiksi lasketaan myös suomalaiset paluumuuttajat. (Sisäasiainministeriö 2012.) Maahanmuuttajan tulee uuteen maahan ja uuteen kulttuuriin muuttaessaan osata sopeuttaa oman kulttuurinsa säilyttäminen ja uuden maan kulttuuriin sulautuminen. Tätä kutsutaan myös integroitumiseksi. (Schubert 2013, 65–66.) Oikeaa tapaa tai näkemystä rajan vetämiseen oman ja vieraan kulttuurin välillä ei voida kuitenkaan määritellä, vaan se tulee jokaisen omasta halusta ja tarpeesta.

3.1 Monikulttuurisuus Suomessa ja Pohjois-Karjalassa

Suomessa maahanmuutto on ollut melko vähäistä muuhun Eurooppaan verrattuna, mutta 1990 – luvun jälkeen ovat maahanmuuttovirrat lisääntyneet – ja kasvavat vain vuosien kuluessa. 1990 – luvun alussa kasvaneen maahanmuuton suurin ryhmä oli suomensukuiset paluumuuttajat, mutta myös avioliiton sekä opiskelun ja työn puolesta muuttavien luku nousee kokoajan. Kaikkia maahanmuuttajia katsoen suurin ryhmä maahanmuuttajista Suomessa ovat venäjänkielisiä. Suurin osa venäläisistä maahanmuuttajista jää asumaan Itä-Suomeen tai pääkaupunkiseudulle. (Alainen 2007; Jasinskaja-Lahti & Liebkind 2000, 124.)

Väestörakennetta Suomessa voidaan tutkia niin kansalaisuuden, kielen kuin syntymämaankin mukaan. Olen eritellyt taulukossa 1 venäläisten määrää Suomessa ja Pohjois-Karjalassa vuonna 2012 kielen, kansallisuuden ja syntymämaan mukaan. Taulukko ei kuitenkaan anna todellista lukumäärää venäläisistä Suomessa, sillä on otettava huomioon, että esimerkiksi kaksoiskansalaiset, joita Suomessa asui vuonna 2012 yhteensä 69 529 henkilöä, ovat tilastoissa Suomen kansalaisia. Esimerkiksi vuonna 2012, 2 111 venäläistä sai Suomen kansalaisuuden. (Sisäasiain ministeriö 2012.)

Taulukko 1: Väestörakenne Suomessa ja Pohjois-Karjalassa vuonna 2012

VUOSI 2012	KOKO SUOMI	POHJOIS-KARJALA
Kaikki kansallisuudet	5 426 674	165 754
Ulkomaan kansalaisia	195 511	3 400
Venäjän kansalaisia	30 183	1 464
Syntymämaa Venäjä	10 020	851

Äidinkieli Venäjä	62 554	2 554
Kaksoiskansalainen (Suomi ja Venäjä)	19 441	

Koko Suomen väestöstä, 5 426 674, ulkomaan kansalaisia on 195 511, eli 3,6 %. Venäläiset ovat toiseksi suurin maahanmuuttajaryhmä Suomessa, heitä on 30 183, eli noin 15 % kaikista ulkomaan kansalaisista. Vain Viro (20,3 %) yltää edelle. Suomessa asuu 10 020 henkilöä, joiden syntymämaa on Venäjä. Tässäkin voidaan ottaa huomioon se, ettei mukaan ole laskettu niitä, joiden syntymän aikaan Venäjä on ollut vielä Neuvostoliitto. Jos Venäjä ei yltänyt suurimmaksi kansalaisuusryhmäksi Suomessa, on kaksoiskansalaisuuden omaavia Venäläisiä kuitenkin Suomessa eniten, 19 441 henkilöä. Pohjois-Karjalassa ulkomaan kansalaisia on yhteensä 3 400, joista 1 462 on venäläisiä. Äidinkielenään venäjää puhuvia on koko maassa 62 554 henkilöä ja Pohjois-Karjalassa 2 554. (Sisäasiainministeriö 2012; Tilastokeskus 2013a; Tilastokeskus2013b.)

Koska opinnäytetyöni koskee eritoten nuoria venäläistaustaisia tyttöjä, olen koonnut taulukkoon 2 venäläistaustaisten nuorten lukumääriä Pohjois-Karjalassa. Olen eritellyt nuoret ikäluokkiin 10–14 -vuotiaat (tytöt ja pojat), 15–19 -vuotiaat (tytöt ja pojat) sekä 10–19 -vuotiaat tytöt. Taulukosta voi verrata Pohjois-Karjalassa asuvia venäläisiä nuoria syntymämaan, äidinkielen sekä 1. ja 2. polven ulkomaalaisuuden kautta. Kuten edellisessä tilastossa, myös tässä on otettava huomioon se, että jos henkilöllä on myös Suomen kansalaisuus, ei hän näy näissä tilastoissa. Tämä näkyy esimerkiksi huomattavasti kohdassa ”2. polven ulkomaalainen”, joita ei tämän tilaston mukaan Pohjois-Karjalassa ole kuin 2 poikaa. (Sisäasiainministeriö 2012; Tilastokeskus 2013a; Tilastokeskus2013b.) Heitä on kuitenkin enemmän, minkä todistaa esimerkiksi se, että Joensuussa koulutuksen perusasteella vuonna 2012 opetettiin venäjää äidinkielenä 46 oppilaalle Rantakylän, Utran, Nolvakan, Mutalan ja Pataluodon kouluissa (Joensuun koulutuspalvelukeskus 2012).

Taulukko 2: Venäläisnuoret Pohjois-Karjalassa

Vuosi 2012	10–14 -vuotiaat	15–19 -vuotiaat	10–19 -vuotiaat tytöt
Syntymämaa Venäjä	104	159	128
Äidinkieli Venäjä	127	164	141
1. polven ulkomaalainen	48*	35	41
2. polven ulkomaalainen	2	0	0

* ikäluokka: 7-14 -vuotiaat.

3.2 Venäläistaustainen nuori

Opinnäytetyössäni puhun paljon venäläistaustaisista nuorista. Venäläistaustaisella tarkoitan opinnäytetyössäni Venäjältä Suomeen muuttaneiden maahanmuuttajien kaikkia sukupolvia. Ensimmäisen polven maahanmuuttajat ovat heitä, jotka ovat syntyneet ulkomailla ja jotka puhuvat äidinkielenään muuta kun suomea. Sukupolvi 1½ tarkoittaa alle 15 -vuotiaina Suomeen muuttaneita ja toisen sukupolven maahanmuuttajalla tarkoitetaan Suomessa syntyneitä henkilöitä, joiden ainakin toinen vanhemmista on edellisen määritelmän mukaan ensimmäisen polven maahanmuuttaja. (Martikainen 2008, 39; Alitolppa-Niitamo & Leinonen 2013, 97.) Suomen nuorisolain 2 §:n mukaan nuori on alle 29 -vuotias (Finlex 2006), mutta opinnäytetyössäni keskityn 12 – 16 -vuotiaisiin nuoriin, sillä he vastaavat parhaiten Joensuun Setlementti ry:n kohderyhmää.

Jokaisen nuoren tapaan myös Venäjältä Suomeen muuttaneet nuoret kamppailevat oman identiteettinsä ja yhteisössä oman paikkansa löytämisen kanssa. Suomeen muuttaneet nuoret usein näiden lisäksi joutuvat pohtimaan omaa suhdettaan uuteen maahan ja sen kulttuuriin, vieraaseen kieleen ja siihen, mitä muut ihmiset hänestä ajattelevat ja mihin hänet määritellään kuuluvaksi. Toisaalta nuori maahanmuuttaja on useimmiten tottunut globaaliin kulttuuriin, eikä kulttuurishokki tule niin suurena. (Iskanus 2002, 201; Schubert 2013, 71–72.) Rooli tavallisesta nuoresta muuttuikin maahanmuuttajaksi, osaksi vähemmistöryhmää. Suurin ero venäläistaustaisen ja

kantasuomalaisen välillä on perheeseen liittyvissä arvoissa (Jasinskaja-Lahti 2007, 57). Venäjällä äidin ja tyttären keskinäinen rooli on hyvin erilainen kuin Suomessa. Venäjällä äidit kokevat lapsensa ajatuksienkin kuuluvan itselleen ja jos tytär ei kasva samaan ajattelutapaan äidin kanssa, voidaan ajatella hänen hylänneen äitinsä henkisesti. (Kaukiainen 2004–2005, 228.)

Puhutaan paljon, että venäläiset viihtyvät vain toisten venäläisten keskuudessa. Yksi syy siihen, miksi venäläiset viettävät enemmän aikaansa oman etnisen ryhmänsä parissa, voi olla esimerkiksi syrjimiseen ja rasismiin liittyvät kokemukset. Venäläiset pitävät keskimäärin enemmän yhteyttä kotimaahansa, mikä voi kertoa sekä perheen ja oman taustan suuresta merkityksestä että vaikeudesta saada suomalaisia ystäviä. Venäläisillä onkin Suomessa paljon erilaisia omia foorumeita, joukkoviestimiä sekä yhdistyksiä, kuten oma radioasema sekä Facebook-sivustoa vastaava Vkontakte-sivusto, joka on etenkin nuorten suuressa suosiossa. (Jasinskaja-Lahti 2007, 55–56.)

3.3 Maahanmuuttajanuorten osallistumattomuus

Monikulttuurisuuden lisääntyessä on myös lisääntynyt erilaiset tyttötyön muodot, jotta myös ne maahanmuuttajatytöt pääsevät mukaan, jotka taustansa vuoksi eivät koe oloonsa turvalliseksi tai kotoisaksi poikien läsnä ollessa. Usein puhutaan maahanmuuttajanuorten suuresta syrjäytymisvaarasta, sillä maahanmuuttajanuoria, etenkin tyttöjä, ei juuri näy näissä toiminnoissa (Kosonen 2000, 149). Honkasalon (2011b, 87) tutkimuksen mukaan tyttöjen osallistumattomuuden edessä ollaan neuvottomia ja koetaan kaikki keinot käytetyiksi, jotta heidät saataisiin rekrytoitua mukaan. Haasteena nähdään kielitaidottomuus, niin nuorten sekä heidän auktoriteettisten vanhempienkin. Tutkimuksesta myös selviää, että harvaa tyttötyön toimintaa oli suunniteltu tyttöjen ehdoilla ja heidän toimestaan. Honkasalon mukaansa yksi osallistumattomuuden syy on juurikin aikuisten suunnittelema toiminta, nuoria kuulematta. Vaihtoehtoisesti nuoria kuullessa, poikavoittoisesta nuorisotyöstä tulee usein enemmän poikien kuin tyttöjen näköistä. (Honkasalo 2011b, 87–88; 126.)

Vanhempien kova kontrolli mainitaan usein osallistumattomuuden syyksi. Maahanmuuttajavanhemmat eivät välttämättä tunne Suomen valtion ja kuntien omaa nuori-

sopolitiikkaa, nuorisotoimintojen tavoitteita ja toimintamalleja (Alitolppa-Niitamo & Leinonen 2013, 99; Honkasalo 2011b, 138–139). Esimerkiksi Venäjällä kansalaisyhteiskunnallinen ajattelutapa ja yhdistysten toiminta yhteiseksi hyväksi on vieraampaa ja siksi vanhemmat voivat oudoksua eri järjestöjen toimintaa ja estää nuoren osallistumisen. Myös perhesuhteiden merkitys vaikuttaa vapaa-aikaan, etenkin venäläisessä kulttuurissa. Venäläisnaisten omille ajatuksille jää harvoin tilaa, kun ajan täyttää perheestä huolehtiminen ja nuoremmilla äidin auttaminen. (Kaukiainen 2004–2005, 143–144; 228.)

Harinen (2005) on saanut tutkimuksessaan selville, että nuorten mielestä vanhempien kontrollia suurempi vaikuttaja osallistumattomuuteen on toisten nuorten ja ohjaajien ennakkoluulot (Honkasalo 2011b, 123). Tämän todistaa myös Honkasalon tutkimus, jossa sudanilaisnuori harmittelee kokemaansa kohtelua maahanmuuttajana, eikä niinkään yksilönä, jolla on erilainen kulttuuri. Hän koki joutuvansa vastaamaan toisten esittämiin kysymyksiin maahanmuuttajana kaikkien maahanmuuttajien puolesta, vaikka olisi vain halunnut tuoda oman kokemuksensa ja kansansa esille, omana itsenään. (Honkasalo 2011b, 88–90.) Myös Kemppainen on sitä mieltä, että osallistumattomuus ei johdu niinkään maahanmuuttajien halusta. Osallistumisen esteenä nähdään tiedon vajavaisuus, sosiaaliset paineet ja puutteellinen kielitaito. (Kemppainen 2006, 29.) Sorell (2012) taas pohtii toiminnallisen opinnäytetyönsä tuloksia monikulttuurisesta nuorisotyöstä:

Tärkeä anti tutkimuksellani oli mielestäni se, että monikulttuurinen kohtaaminen on mahdollista ilman perinteisesti monikulttuuriseen toimintaan liitettyjä oman kulttuurin erityispiirteiden esittelyä, kulttuurieroista keskustelua tai muuta vastaavaa. Kohderyhmälle kiinnostava teema kokoaa ihmiset eri kulttuureista yhteisen asian ääreen. Sen ympärillä mahdollistuu kohtaaminen sekä yksilöinä että ryhmän jäsenten niin halutessa, myös kulttuuriensa edustajina. (Sorell 2012, 55–56.)

Sorell havainnoi pienryhmää, johon kuului suhteessa saman verran monikulttuurisia ja kantasuomalaisia tyttöjä. Sorellin mielestä tasavertaiset, yhdessä keksityt tekemiset mahdollistavat ajatuksen siitä, ettei toista voi määritellä pelkän kulttuuritaustan perusteella, vaan ymmärtää kaikkien olevan erilaisia yksilöitä. (Sorell 2012.) Tällainen toiminta edesauttaisi maahanmuuttajanuorten osallistumista – varsinkin, jos syy

olla tulematta on toisten ennakkoluuloissa. Sorellin tutkimuksessa on kuitenkin otettava huomioon se, että havainnointi tapahtui pitkään toimineessa pienryhmässä, joten tulokset avoimeen toimintaan ja suureen osallistujamäärään verrattuna voisivat olla erilaiset.

Työ- ja elinkeinoministeriön maahanmuuttajabarometrin mukaan vastanneista venäläisistä maahanmuuttajista 49 % osallistui kodin ulkopuoliseen, järjestettyyn harrastus- tai vapaa-ajan toimintaan, 34 % ei osallistunut ja 17 % ei osannut sanoa. Peräti 90 % venäläisistä vastaajista piti harrastuksia erittäin tai hyvin tärkeinä. Venäläisten maahanmuuttajien yleisin syy (48 % vastaajista) olla osallistumatta järjestettyyn harrastus- tai vapaa-ajan toimintaan oli tietämättömyys mahdollisuuksista. Toiseksi suurin syy (18 %) oli jokin muu. Muita syitä olivat muun muassa ajan vähyys, kielimuurit sekä vapaa-ajan vietto perhepiirissä. Noin 10 % äänistä saaneita syitä olivat liian korkea hinta, harrastuslajien / vapaa-ajan toiminnan vähyys ja harrastepaikan liian kaukainen sijainti. Maahanmuuttajabarometriin vastanneiden ikäjakauma oli 18 - vuotiaasta 75 -vuotiaaseen, joten tulos ei täysin vastaa alaikäisten venäläistaustaisten- ja muiden maahanmuuttajanuorten ajatuksia. Tulosta voidaan kuitenkin pitää suuntaa antavana myös nuorten kohdalla. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2013, 60–65.)

3.4 Tyttötyö kotoutumisen mahdollistajana ja syrjäytymisen ehkäisijänä

Joensuun Setlementti ry:n Isosisko- ja Tyttöjen Tupa – toiminnassa olennainen työote on sukupuolisensitiivinen tyttötyö. Tyttötyön takana on ideologia tasa-arvosta ja pyrkimyksestä tyttöjen voimaannuttamiseen tai valtaistamiseen. Se antaa tilaa itsemäärittelylle ja naiseuteen liittyvien asioiden pohtimiseen. Tyttötyössä halutaan korostaa sitä, että tyttöjen kasvamiseen vaikuttavat sosiaalinen ja kulttuurinen tausta, asuinalue ja koulutus. (Honkasalo & Souto 2007, 123.) Sukupuolisensitiivisyydellä tarkoitetaan sukupuolitietoista lähestymistapaa. Siinä tunnistetaan sukupuolen vaikutus yksilön elämään ja tekemiin ratkaisuihin. Sukupuolisensitiivisessä työssä tiedotetaan yhteiskunnan odotukset miehiin ja naisiin ja muutetaan niitä moninaisemmiksi ja useampia vaihtoehtoja sallivaan suuntaan. (Punnonen 2007, 521–522.) Isosisko- ja Tyttöjen Tupa – toiminnassa tämä tarkoittaa herkkyyttä huomioida sukupuolen monimuotoisia merkityksiä ja erilaisia vaikutuksia nuoren kasvuun:

Vaikka elämme tasa-arvoisessa yhteiskunnassa, tarjoaa esimerkiksi media stereotyyppisiä malleja siitä, kuinka olla tyttö ja nainen. Tupatoimintaan liittyy näiden stereotyyppien kyseenalaistaminen ja tyttöjen rohkaiseminen itselleen omalta tuntuvien mallien etsintään. Tyttöys ja naisuus ovat monimuotoisia ja ihania asioita! Ei ole yhtä ”oikeaa” tapaa olla tyttö tai nainen. (Joensuun Setlementti ry 2014.)

Sukupuolisensitiivisessä sosiaalisessa työssä huomioidaan syrjäytymisvaarassa olevat nuoret entistä tarkemmin. Sen pyrkimys on kuulla tyttöjen ja poikien ääntä niin, että mahdollisimman monen yksilön tuen tarve huomataan ja huomioidaan. Sukupuolisensitiivisyys antaa valmiuksia huomioimaan miten ja minkälaisissa tilanteissa syrjäytyminen uhkaa tyttöjä ja poikia. (Punnonen 2007, 525–526.)

Sukupuolisensitiivinen tyttötyö mahdollistaa maahanmuuttajatyttöjen näkemisen muunkin kuin synnyinmaansa ja uskontonsa kautta. Tyttöjen huomioiminen tasavertaisesti edesauttaa integroitumista valtaväestön ja oman kulttuurin välillä. Liian moni tyttötyö keskittyy kuitenkin maahanmuuttajiin eristämällä ne omaksi pienryhmäksi. Tyttötyö, johon osallistuu sekä maahanmuuttajia että kantaväestöön kuuluvia tyttöjä, on tärkeää ja kaivattua. Sellainen toiminta tukee tyttöjen vertais- ja ystävyyssuhteiden syntymistä yli kulttuurirajojen, mikä vähentää syrjäytymisriskiä. (Honkasalo 2011a, 253; 261.)

Maahanmuuttajat tarvitsevat integroituaakseen sekä oman etnisen taustaansa sekä kantaväestöön kuuluvia ystäviä. Tähän tarvitaan usein myös kielitaitoa. Maahanmuuttajan on kuitenkin lähes mahdotonta puhua suomea, ellei hän tunne edes jotakin suomea äidinkielenään puhuvaa henkilöä. (Jasinskaja-Lahti 2007, 55–56). Tyttöjen Tupa, ja muut samanlaiset matalan kynnyksen kohtaamispaikat, mahdollistavat nämä sosiaaliset vuorovaikutukset ja kulttuurien väliset kohtaamiset. Punnonen (2007, 529) mukaan tyttötyö vain tytöille sallituissa tiloissa on edesauttanut maahanmuuttajatyttöjen mahdollisuuksia osallistua nuorisotoimintaan ja saamaan tarvittaessa apua.

Siljamäen opinnäytetyö vahvistaa sen, että monikulttuurinen tyttötyö vaikuttaa maahanmuuttajiin positiivisesti. Opinnäytetyön tulokset kertovat, että Turun Tyttöjen Talon toiminta on edistänyt maahanmuuttajatyttöjen kotoutumista, sosiaalisten suhteiden rakentamista ja ylläpitämistä sekä vahvistanut kulttuurien välistä vuorovaikutus-

ta. (Siljamäki 2013, 30.) Nuorelle maahanmuuttajalle turvallinen kaveripiiri, saatavilla olevat perheen ulkopuoliset aikuiset sekä mieleinen tekeminen vahvistavat positiivista kehitystä (Alitolppa-Niitamo & Leinonen 2013, 103). Yksinäisyys on työttömyyden ohella yksi suurimmista syrjäytymistä aiheuttavista tekijöistä. Kansalaistoiminnassa ollessa erilainen, mielekäs tekeminen ja sosiaaliset kontaktit ovat parasta ennaltaehkäisyä syrjäytymisen uhalle. (Harju 2005, 136–137.)

4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

Tiesin tekeväni syksyllä opinnäytetyön Joensuun Setlementti ry:lle, minkä vuoksi ehdimme kesän 2013 aikana pohtia mahdollista opinnäytetyön aihetta. Kun aihe kehittämisprojektin päätyttyä elokuun lopulla alkoi muotoutua, oli syyskuu tarkempaa opinnäytteen suunnittelun aikaa. Syyskuun alussa tapasimme suunnittelupalaverin merkeissä ohjaavan opettajani, Kristiina Hämäläisen, sekä työelämäohjaajani Annina Löytösen kanssa. Esittelin opinnäytetyösuunnitelmani koululla lokakuun alussa. Koska haastateltavat nuoret löysin suurimmaksi osaksi kouluilta, piti minun hakea Joensuun koulutuslautakunnalta tutkimuslupa (LIITE 1). Tutkimuslupa myönnettiin minulle lokakuussa 2013. Aineiston keräsin loka- ja marraskuussa 2013 sekä tammikuussa 2014 ja aloitin aineiston analysoinnin tammikuussa. Opinnäytetyöni aineisto koostuu neljästä työelämän edustajan haastattelusta, neljän venäläistaustaisen tytön haastatteluista sekä viidestä kyselylomakkeesta. Alkuperäinen suunnitelmani oli kerätä aineistoa 12-vuotiailta venäläistaustaisilta tytöiltä, mutta kohderyhmän ollessa hyvin pieni päätin laajentaa kohderyhmää 12–15 –vuotiaisiin tyttöihin. Useiden peruuntuneiden haastattelujen vuoksi otin myös yhden 16 -vuotiaan haastatteluun sekä osa kyselylomakkeeseen vastanneista olivat myös 16 -vuotiaita. Näin ollen lopullinen kohderyhmäni olivat 12–16 -vuotiaat venäläistaustaiset nuoret.

4.1 Tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyöni tavoitteena oli tuottaa tietoa Joensuun Setlementti ry:lle siitä, millä ja miten venäläistaustaiset nuoret tavoittaa parhaiten. Tavoitteena oli löytää mahdollisimman hyödyllinen ja toimivin keino tiedottamiselle ja markkinoinnille, jotta venäläis-

taustaiset nuoret vastaanottaisivat tiedon. Tavoitteena oli myös selvittää, miten muut Joensuussa monikulttuurista toimintaa tekevät järjestöt ovat tavoittaneet venäläistaustaisia tyttöjä ja miten he kokevat heidän tavoittamisensa olevan helpointa. Tutkimuskysymykseni ovat seuraavat:

- 1) Miten venäläistaustaiset 12–16 -vuotiaat nuoret tavoitetaan helpoiten?
- 2) Mitä kautta muut monikulttuurista nuorisotyötä tekevät joensuulaiset toimijat tavoittavat venäläistaustaisia tyttöjä?

Tutkimuskysymyksien alle olen miettinyt vielä alakysymyksiä, jotka auttavat tiedonkeruun tarkennuksessa:

- Millaista tämänhetkinen vapaa-ajan vietto on venäläisnuorten keskuudessa?
- Mitä tiedotusvälineitä venäläistaustaiset nuoret käyttävät?
- Millainen tiedote kiinnittää 12–16 -vuotiaan huomion?

4.2 Opinnäytetyön haasteet

Haaste opinnäytetyössäni oli venäläistaustaisten tyttöjen eritteleminen, sillä usea 1½ - ja toisen polven maahanmuuttaja voi kokea olevansa täysin suomalainen, vaikka sukujuuret ovat myös toisessa maassa. On kuitenkin totta, että heillekin, jotka pitävät itseään täysin suomalaisina, suomalaiset arvot ja nykyperheen elämä voi olla hyvin vierasta. Esimerkiksi perhearvot ja vanhempien kunnioitus on venäläisille usein tärkeämmässä asemassa, kuin suomalaisilla nuorilla. (Jasinskaja-Lahti & Liebkind 2000, 126; Kaukiainen 2004–2005, 154.) Haasteena venäläistaustaisten tyttöjen kohdalla on se, että yleistettävästä roolista, ”venäläistaustainen nuori”, huolimatta saisin heidät kokemaan olevansa omia yksilöitään, eikä vain osa isoa, kasvotonta venäläisten nuorten joukkoa. On vaikea pohtia, millä nimityksellä heitä kutsuu, kun vaihtoehtoina on pyöritelty niin toisen polven maahanmuuttajasta ja maahanmuuttajataustaisesta Suomen venäläiseenkin (Jasinskaja-Lahti 2007, 58). Jokaisella nuorella on kuitenkin oma, henkilökohtainen tausta, joka voi vaihdella koko ikänsä Suomessa asuneesta juuri maahan muuttaneeseen.

Haasteena opinnäytetyöni aineistonkeruussa koin myös sen, etteivät vanhemmat antaneetkaan niin helposti haastattelulupaa, kun ajattelin. Suurimalle osalle tytöistä, joille annoin lupalapun mukaan, eivät vanhemmat antaneetkaan lupaa haastatteluun. Näin ollen aineistonkeruuni kerta kerran jälkeen hankaloitui ja pitkittyi. Sain kuitenkin lisää intoa erään toimijan haastattelusta:

”Sen mitä oon ite monessa nähnyt niin, hirmu pienestä ei kannata lannistua kun lähtee toimintaa käynnistämään. Että hyvin usein meillä ryhmässä menee niin, että ekalla kolmella kerralla ei tuu ihan hirvittävän paljon ihmisiä. Et jos tulee muutama ihminen, joille saa selitettyä sen, et mikä tämä on, niin siitä se lähtee.” T4

Myös kielen huomioiminen oli haastavaa opinnäytetyötä tehdessä, sillä en itse puhu lainkaan venäjää. Selvityksessä oli kuitenkin tärkeää, että vanhemmille tuleva lupalappu oli oltava myös venäjäksi käännetty. Myös haastateltaville tytöille halusin suoda mahdollisuuden tuoda omat mielipiteensä ilmi ilman kielimuuria. Onneksi minua auttoivat käännöksessä Joensuun Setlementin hallituksen venäjäntaitoinen jäsen sekä tulkin tehtävissä koulun henkilökunta.

4.3 Aineiston keruu

Joensuun Setlementti ry:n tavoitteet opinnäytetyötä ajatellen olivat saada yhteys venäläistaustaisiin nuoriin, löytää heistä mahdollisia uusia Tupakävijöitä sekä tuoda Tyttöjen Tupaa heille tutuksi. Jotta Joensuun Setlementti opinnäytetyön tilaajana saisi kaiken mahdollisen hyödyn, päätin kerätä aineiston haastatteluin. Yhdistyksen edustaja toimii aina omalta osaltaan käyntikorttina ja toiminnasta tiedottajana (Ilvonen 2007, 23). Selvitystä tehdessäni edustin Joensuun Setlementtiä ja siksi oli tärkeää, että sain vuorovaikutuksellisen kanssakäymisen haastateltavien tyttöjen kanssa. Vuorovaikutuksellinen kohtaaminen konkretisoi Tyttöjen Tuvan haastateltaville, mikä madaltaa kynnystä osallistua sen toimintaan. Joensuun Setlementti ry on uusi toimija Joensuussa ja siksi on hyvä, että haastateltavat kuulevat paikasta konkreettisesti joltakin, jolta voivat mahdollisten kysymysten ilmetessä tarkentaa ja kysyä lisää.

Koska alaikäisiä haastattellessa on kysyttävä myös lupa heidän vanhemmiltaan, tein kirjeen, jossa oli selitettynä opinnäytetyöni aihe, tarkoitus ja tietoa mahdollisesta haastattelusta (LIITE 2). Yhteyden alaikäisiin ja heidän vanhempinsa saa usein parhaiten nuorten asioita käsittelevän instituutin kautta, joten olin yhteydessä eri Joensuun alueen kouluihin. Eri kouluilta nuorten yhteystietoja kysyttäessä on myös oltava tutkimuslupa. (Kallio 2010, 171–172.) Venäläistaustaiset tytöt haastatteluihin pyysin siis Rantakylän-, Pataluodon-, Itä-Suomen- ja Lyseon peruskoulusta sekä erään teatteriryhmän kautta. Vanhempien kirje oli samalla lupalappu, jonka nuori palautti haastatteluun tullessaan. Jokaisessa koulussa otin ensin yhteyttä rehtoriin, jonka kautta pääsin juttelemaan koulun venäläistaustaisille tytöille ja jakamaan heille lupalaput. Kerroin heille selvityksestäni, lyhyesti Tyttöjen Tuvasta sekä sovimme ajan, jolloin tulisin haastattelemaan, jos lupa on myöntävä. Usein olin myös jälkikäteen yhteydessä opettajaan tai rehtoriin, milloin olisi sopiva aika haastatella tyttöjä. Haastattelut tapahtuivat koulujen tiloissa kouluaikana. Tytöt olivat lähtöisin erilaisista tilanteista, osa heistä oli juuri muuttanut Suomeen, osa asunut jo hieman pidempään. Teatterikerhosta löytämäni tytön haastattelun pidin teatteriharjoitusten aikaan, jolloin haastattelin myös hänen ohjaajaansa.

Monikulttuurisen työn toimijat pyysin haastatteluun eri joensuulaisien monikulttuurista toimintaa harjoittavien yhdistysten henkilöstöstä sekä henkilöitä, jotka kuulemani perusteella ovat tekemisissä työnsä tai muuta kautta venäläistaustaisien tyttöjen kanssa. Olin heihin yhteydessä ensin sähköpostitse ja jos en saanut siihen vastausta, niin puhelimitse. Yhdistykset ovat pääosin Joensuussa tunnettuja monikulttuurisen toiminnan tuottajia. Haastattelussa oli työntekijöitä Joensuun seudun monikulttuurisuusyhdistykseltä, Suomen pakolaisavulta sekä Matkailu- ja nuorisokeskus Hyväri-
lästä.

Monikulttuuristen toimijoiden haastattelut toteutin puolistrukturoituna yksilöhaastatteluna (LIITE 3). Haastattelun tekee puolistrukturoiduksi se, että kysymykset olivat ennalta määrättyjä ja kysyttiin tarkoitettussa järjestyksessä, kuitenkin ilman vastausvaihtoehtoja (Eskola & Suonranta 2008, 86). Venäläistaustaisten tyttöjen haastattelun toteutin teemahaastatteluna (LIITE 4). Teemahaastattelulle on ominaista se, että kysyttävät teemat ovat tiedossa ja määritelty tarkkaan, mutta kysymykset eivät ole tarkkaan muotoiltuja eikä kysymyksillä ole tarkkaa järjestystä (Eskola & Suonranta 2008, 86; Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2005, 197). Päädyin teemahaastatteluun, sillä us-

koin tyttöjen vastaavan helpommin vapaammassa haastattelussa. Lisäksi näin pystyin kysymään jatkokysymyksiä, jos vastaukset olivat lyhyitä ja niitä pystyi vielä tarkentamaan.

Tyttöjen haastatteluista kolme oli yksilöhaastatteluja ja yksi ryhmähaastattelu. Ryhmähaastattelun valitsin, kun vastaajat olivat samasta koulusta, sillä se helpotti niin minua kuin kouluja, jotka joustivat oppitunneistaan haastattelujeni vuoksi. Ryhmähaastattelu antaa myös ujoikoille nuorille vastaajille turvaa toisista vastaajista, sekä monikulttuurisessa kontekstissa ennaltaehkäisee väärinymmärryksiä (Eskola & Suonranta 2008, 94-95; Hirsjärvi ym. 2005, 199–200). Esimerkiksi ryhmähaastatteluun osallistui vasta Suomeen muuttanut tyttö, jonka suomenkielen taito oli heikko, mutta ryhmähaastattelussa toinen nuori piti huolta, että hän ymmärsi kysymykset ja sai tuottaa esille oman mielipiteensä. Tilanteen ja koulun mahdollistaessa käytin haastatteluissa myös tulkkia, jos joku nuorista ei osannut puhua hyvin suomea ja nuori tai opettaja koki tulkin olevan tarpeellinen.

Suunnittelin myös kerääväni haastattelujen tueksi 12–16 -vuotiailta venäläistaustaisilta tytöiltä vastauksia kyselylomakkeella (LIITE 5). Tämä lomake oli minulla mukana, kun Joensuun Setlementti ja Tyttöjen Tupa oli markkinoimassa itseään Maahanmuuttajan Mahdollisuudet – tapahtumassa 24.10.2013. Tapahtumassa ei kuitenkaan ollut monia kohderyhmääni kuuluvia henkilöitä. Tähän vaikutti mahdollisesti se, että tapahtuma oli koulupäivän päällä. Koska sain vain kolme vastausta tapahtumasta, päätin laittaa venäläisten suosiman yhteisöpalvelun Vkontakte-sivuston kautta viestiä kahdelletoista löytämälleni Joensuulaiselle alle 16 -vuotiaalle tytölle. Viestissä kerroin selvityksestäni, sen tarkoituksesta sekä kysyin halukkuudesta osallistua. Kysymykset mukailivat kyselylomaketta. Sieltä sain vastauksia kaksi kappaletta.

4.4 Analysoinnin vaiheet

Aloitin aineistoni analysoinnin litteroimalla haastattelut puhtaaksi. Litterointia aloittaessa on tiedettävä, miten tarkkaan litterointi kannattaa suorittaa. Selvitykseni kannalta litteroin haastattelut sanasta sanaan, jättäen pois kuitenkin esimerkiksi venäjänkieliset puheet tyttöjen ja tulkin välillä sekä pieniä keskustelupätkiä, jotka eivät millään

liittyneet selvityssaiheeseen. Selvityksissä käytetään usein tilastollisia analyysejä sekä päätelmien tekoa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2005, 210–212.) Havaintojen ja johtopäätösten tekemisen helpottamiseksi litteroinnin jälkeen luin haastattelut läpi ja teemoittelin ja kvantifioin aineiston. Kuten teemoittelussa on tapana, erittelin litteroituista haastatteluista eri tutkimuskysymyksiin liittyviä aiheita, käyttäen erivärisiä tusseja. Teemoittelua käytetään usein käytännöllisten ongelmien ratkaisemiseen. (Eskola & Suoranta 2008, 174;178.) Ensin erittelin vastauksista seuraavia teemoja kysymyksittäin.

Toimijoiden haastattelut erittelin seuraavasti:

- Venäläistaustaisten tyttöjen tavoitettavuus yhdistyksessä
- Omat markkinointi/viestintä keinot
- Mitä kautta uskotaan tavoitettavuuden toimivan

Venäläistaustaisten tyttöjen haastatteluissa sekä kyselylomakkeissa käytin samoja teemoja:

- Nykyisen vapaa-ajan viettotavat
- Mitä kautta tekemisiin ohjaututaan
- Millaista innostavan toiminnan tulisi olla
- Mitä tiedotusvälineitä tytöt käyttävät
- Millaisia ilmoituksen/tiedotuksen tulisi olla, jotta ne kiinnostavat

Tämän jälkeen teemoittelin ja kvantifioin erilaisin värikoodein teemojen alla olevia vastauksia, jäsennellen niitä samankaltaisiin ja toisistaan eriäviin vastauksiin. Kvantifiointia käytin osassa aineistossa tarkentamaan teemoiteltujen aiheiden suosittavuutta, kuten esimerkiksi tyttöjen tiedotusvälineiden käyttöä. Kvantifioinnilla tarkoitetaan aineiston määrällistä käsittelyä, kuinka usein tietty aihe toistuu tietyissä vastauksissa (Eskola & Suoranta 2008, 164).

5 TULOKSET

Aineisto opinnäytetyössäni koostui neljän kansainvälisen järjestötyön toimijan haastatteluista, neljän venäläistaustaisen tytön haastattelusta sekä viiden kyselylomakkeen vastauksista. Toimijat olivat kaikki tällä hetkellä työnsä puolesta mukana monikulttuurisessa toiminnassa, ja useimmilla oli toiminnassa mukana myös venäläistaustaisia henkilöitä. Vastanneet tytöt olivat Venäjän kansalaisia. Kaikki vastaajat olivat 14–16 -vuotiaita ja asuneet taustatietojen mukaan Suomessa vaihtelevasti useista vuosista muutamaan vuoteen.

5.1 Toimijoiden markkinointikeinoja

Toimijoista vain yhdellä oli tällä hetkellä toiminnassaan opinnäytetyöni kohderyhmään kuuluvia venäläistaustaisia tyttöjä, mutta kaikkien haastattelemieni toimijoiden yhdistyksissä oli toiminnassa mukana venäläistaustaisia henkilöitä. Vaikka vastaus ei siis suoraan kerro, ovatko juuri nämä tiedotusmuodot toimivia nuorten venäläistaustaisten tyttöjen löytämiseen, antaa se hyvin vinkkejä siitä, mitä muun ikäiset, esimerkiksi näiden tyttöjen vanhemmat käyttävät ja lukevat.

Omissa toiminnoissaan toimijat olivat käyttäneet markkinointitapoina Internetiä. Sivuja, joita toimijat mainitsivat, olivat useilla Facebook ja yhdistyksien omat nettisivut sekä yhdessä vastauksessa mainittiin Vkontakte. Kaksi neljästä vastaajasta myös mainitsi yhteistyökumppanit tärkeänä osana markkinointia, kuten Joensuussa toimiva Maahanmuuttajien palvelupiste Silta. Sillassa on Joensuun kaupungin ja eri monikulttuuristen yhdistysten yhteistilat, joissa tarjotaan erilaisia palveluja ja apua maahanmuuttajille. Erityisen maininnan sai muun muassa MOI-info, joka on sähköinen infolehtinen joka lähetetään pari kertaa kuukaudessa noin viidellesadalle ihmiselle, jotka joko ovat maahanmuuttajia tai työskentelevät heidän kanssaan.

Kaksi neljästä toimijasta mainitsivat tehneensä lisäksi paperisia mainoslehtisiä, joita on levitetty esillä oleville paikoille, kuten kauppojen ilmoitustauluille. Myös henkilökohtaiset kontaktit tulivat esille useimmissa vastauksissa toimijoiden kautta. Henkilö-

kohtaisten kontaktia oli kahdenlaista: työntekijöiden itse pitämää yhteyttä maahanmuuttajiin sekä maahanmuuttajien keskinäinen puskaradio. Henkilökohtainen kontakti koettiin miltei toimivimmaksi tavaksi tavoittaa maahanmuuttajia, etenkin venäläistaustaisia.

Ja kutsuu henkilökohtaisesti. Se on meillä toiminu parhaiten. T4

Se vaan menee niin, että kun omassa yhteisössä ihminen kertoo, selittää että ois tämmönen juttu, että kiinnostaisko, niin silloin ihmiset lähtee mukaan. T4

5.2 Toimijoiden usko nuorten tavoittamiseen

Kysyttäessä toimijoilta, miten he uskoisivat nuoret venäläistaustaiset tytöt parhaiten tavoitettavan, oli päällimmäisin vastaus kaikilla kavereiden ja muiden samantaustaisten ihmisten kautta.

Tuttujen ja tuttavien kautta tulevat, jos kiinnostaa. T3

Jos löytyis joku, ikään kuin samantaustainen ihminen, kuka voisi kertoa. kuka tavallaan tietäis toiminnasta jo ... niin se varmaan toimis hyvin. T4

Myös suoran kontaktin toimijoilta uskottiin auttavan kiinnostuksen herättämiseksi. Täytyisi mennä sinne, missä tietää tai uskoo tyttöjen olevan ja kertoa suoraan, että tällainen toiminta on kyseessä ja lähdettekö mukaan. Suora kontakti vanhempiin tuli myös esille vastauksissa.

Koska jos pystyy motivoimaan näitä vanhempia tiedottamalla heille, että on sellainen toiminta Joensuussa, niin vanhemmat pystyvät sitten parhaiten vaikuttamaan omiin nuoriin. T2

Koulu tuli myös kahdessa neljästä esille mahdollisesti toimivissa tiedotusmuodoissa. Koulun uskottiin toimivan tiedottajana, koska siellä nuoret ovat kiinni ja käyvät, vaikkei muita vapaa-ajan viettotapoja olisikaan. Internet-sivuista yleisempinä tavoittamismäärälineenä mainittiin Vkontakte- ja Facebook-sivustot, kuitenkin painottaen Vkontakte-

sivuston paremmuutta. Virallisten nettisivujen ei uskottu tavoittavan nuoria lainkaan, sillä heidän ei uskota käyvän niissä. Myös lehtimainonta nähtiin keinoksi, joka ei todennäköisesti tulisi toimimaan.

Ne venäläistaustaiset tytöt eivät varmaan ole pääosin Facebookissa vaan nimenomaan siellä Vkontakten sivustolla. T2.

5.3 Nuorten tiedotusvälineiden käyttö

Yksi tutkimuskysymysteni alakysymyksestä oli, että mitä tiedotusvälineitä venäläistaustaiset tytöt käyttävät. Suosituin tiedotusväline oli Internet ja sen eri sivustot. Kaikki tytöt mainitsivat käyttävänsä suosittua Facebook-sivustoa. Yksi tyttö mainitsi myös erikseen käyttävänsä sitä tiedonhakuun. Seitsemän yhdeksästä käyttää myös venäläisten suosimaa Vkontakte-sivustoa. Myös Instagram- ja Youtube-sivustot nousivat esille. Yhdessä kyselylomakkeessa mainittiin myös koulun nettisivut.

Facebook se voi olla, se voi olla Instagram, sitten yks venäläinen, se on Vkontakte. Varmasti Vkontaktella mielummin. VH2

No varmaan tiedonhankintaan joku Facebook tai Google, mutta useimmiten vaan Youtubessa kattoo vaan jotain videoita. VH4

Facebook, Youtube. mmm. En mie tiiä. Facebook ja youtube on usein. VH1

Kuten toimijoiden haastatteluista tuli ilmi, lehtiä ei monikaan tytöistä lukenut. Kahdella oli vastauksessa paikallislehti Karjalan Heili, ja toinen oli lisännyt lukevansa sitä harvoin. Yksi tytöistä sanoi lukevansa silloin tällöin Sanomalehti Karjalaista. Internet-sivuja ja lehtiä tytöt lukevat suurimmaksi osaksi enemmän venäjäksi. Yhdessä vastauksessa vastattiin luettavan mieluummin suomen kielellä ja kolmessa vastauksessa mainittiin myös englanti.

Kysyin myös haastatteluissa millaisen ilmoituksen tai tiedotteen tulisi olla, jotta se kiinnostaisi tyttöjä. Tämä oli vaikea kysymys vastata, mutta vain yksi haastateltavista ei vastannut mitään. Kiinnostavassa ilmoituksessa pitäisi tyttöjen mukaan olla mu-

siikkia, tulla ilmi, että tiedotettavassa paikassa käy paljon nuoria sekä olla kuvia, mielellään nuorista.

Siinä pitäis varmaan olla joku nuoren kuva, et se varmaan houkuttaiskin eniten.. Sitten siellä pitäis varmaan olla et mitä siellä tehhään. Joku vaikka siellä joku.. jos siellä maalataan niin pensseli kädessä tai valokuvaan, ni joku valokuvauskamera mukana.. VH4

5.4 Nuorten vapaa-ajan vietto

Selvitykseni yksi alakysymys oli saada tietoa siitä, mitä venäläistaustaiset nuoret tekevät vapaa-aikanaan ja mistä he saavat tiedon eri toiminnoista. Tarkastelen haastattelujen ja kyselylomakkeiden vastauksia samassa. Yhdeksästä vastauksesta seitsemän mainitsi tekevänsä vapaa-ajalla jotain kavereidensa kanssa. Se, mitä kavereiden kanssa tehtiin, oli useimmissa vastauksissa mainittu vain yleiseksi olemiseksi, kaupungilla tai jonkun kavereista kotona olemiseksi.

Ollaan vaan kavereiden kanssa jossakin keskustassa tai mennään vaikka jonkun luo VK5.

Käydään kaupungilla joskus koulun jälkeen, joskus vietetään yhdessä aikaa, ollaan jonkun kotona.. tehään kaikkee hauskaa mistä kaikki tykkää. VH4

Vastauksista nousi esille myös harrastukset. Neljä vastaajista mainitsi vapaa-aikanaan harrastavansa jotain. Kaksi soittivat pianoa, yhdellä oli tanssi-, teatter- ja pöytätennis-harjoitukset ja yksi kertoi pelaavansa koripalloa. Muiden vastauksissa ei harrastustoimintaa mainittu ollenkaan. On tietysti myös mahdollista, että harrastuksia on, muttei niitä vain tuotu esille kyselyssä tai haastattelussa.

Teen läksyjä ja sit mulla on harkat. Se teatterikerho, tanssit ja pöytätennis. VH1

Soitan pianoa. VK1

Kavereiden kanssa olemisen ja harrastustoimintojen lisäksi nousi esille tietokoneella ja Internetissä oleminen, television katselu sekä kotitehtävien tekeminen.

Some time I'm rest in my room and watch series or films. VK3

Sitten voin olla koneella vähän, sitten teen kotitehtävät ja varmasti lähen jonnekin ulos kavereitten kanssa. VH2

5.5 Mikä ohjaa vapaa-ajan viettotapoihin?

Kun kysyin tytöiltä, että mitä kautta he yleensä löytävät nämä vapaa-ajan viettotavat, oli ystävien kautta suosituin vastaus. Kuusi yhdeksästä mainitsi kavereiden kertovan ja ehdottavan vapaa-ajan viettopaikkoja. Kavereiden vaikutus ja seura vaikuttaa myös uuden vapaa-ajan viettopaikkaan menemiseen, useassa vastauksessa tuli ilmi, ettei yksin lähtisi uutteen paikkaan tutustumaan, mutta jos kaveri lähtisi mukaan, voisi itsekin mennä. Haastatteluissa nousi myös esille se, etteivät tytöt niin innolla ole itse etsimässä uusia vapaa-ajan viettopaikkoja.

Varmasti jos kaveri on sanonu jotain, että mihin se menee. Et menen jonnekin. Varmasti kaverin kautta. Niin. VH2

Varmaan koulussa joskus kerrotaan, tai kaverilta saa kuulla.. VH4

Yksin en varmasti.. En lähe. Mutta jos mukana olis kaveri ja se myös haluis sinne mennä, me menemme yhdessä. Ja pitää se kaveri olla mukana. VH2

Myös vanhempien vaikutus tuli esille haastatteluissa ja kyselylomakkeissa. Viidessä vastauksessa kerrottiin vanhempien ehdottavan erilaisia tapahtumia ja vapaa-ajan viettotapoja. Vanhemmista puhuttiin joko vanhempina yleisesti, tai erikseen äiti mainittuna. Yhdessä vastauksessa puhuttiin myös sukulaisten kertovan mahdollisista vaihtoehtoista. Vain yhdessä mainittiin, että tietoa on löytynyt myös lehti-ilmoituksen kautta.

Sukulaisten kautta ja vanhempien kautta. VH1

Esimerkiksi äiti voi sanoa jotain joskus.. VH2

Tietenkin jos äiti lukee lehtiä niin sieltä löytyy jotain mainoksia et mitä tapahtuu jos tapahtuu, niin tietenkin yrittää houkutella miut mukaansa. VH4

Internet tuli mainituksi useassa vastauksessa. Internet mainittiin sekä Facebook- ja Vkontakte-sivustojen kanssa yhteydessä että irrallisesti mainittuna. Myös koulu oli useassa vastauksessa yksi taho, josta tietoa uudesta paikasta saa.

Netistä löytää tiedon. Netistä itse asiassa löytäisi puhelinnumeron ja siten soittaisi sinne. VH3

No kyllä netistä kattoo jotain. VH2

Varmaan koulussa joskus kerrotaan.. VH4

Yksi kysymyksistäni sekä kyselylomakkeessa että haastatteluissa oli ”Mikä saisi sinut lähtemään uuteen harrastukseen?”. Tähän kysymykseen neljä tytöistä ei osannut vastata lainkaan, ja loputkin vastasivat hieman epäröiden ja lyhyesti. Kahdessa vastauksessa mainittiin, ettei koulukiireiden vuoksi olisi edes aikaa tutustua uusiin ajanvieto-paikkoihin.

En tiä, tällä hetkellä ei varmaan mikään, kun oon lukion ykkösellä, ni ei-pä oo hirveesti vapaa-aikaa. VK5

Kun kasiluokalla pitää opiskella tosi paljon, ni en usko, että siihen olisi aikaa. VH4

Kolmessa vastauksessa mainittiin, että kiinnostus toimintaan saisi lähtemään uuteen harrastukseen mukaan. Ei kuitenkaan määritelty tarkemmin, millainen toiminta kiinnostaisi. Myös tässä kavereiden vaikutus oli nähtävissä vastauksissa.

Jos esim. joku kavereista harrastaisi jotakin mitä on miusta kiinnostavaa ja kertoisi siitä minulle. VK5

Minua saisi lähtemään uuteen harrastukseen kiinnostus. VK4

Lopuissa vastauksista tuli yksittäisiä asioita esille, mitkä asiat kiinnostaisivat uudessa toiminnassa. Näitä olivat urheilu, laulu, piirtäminen tai muu hauska tekeminen.

5.6 Selvityksen luotettavuus

Monikulttuurisessa kontekstissa haastatteluissa ja kyselyissä on aina se vaara, että ne ymmärretään väärin, jos kielenä ei ole haastateltavan oma äidinkieli. Myös tutkija voi ymmärtää väärin, jos on käytetty muuta, kuin tutkijan omaa äidinkieltä. Luotettavuuden takaamiseksi käytin niissä haastatteluissa tulkkia, joissa opettaja tai haastateltava itse koki sitä tarvitsevänsä. Maahanmuuttajan mahdollisuudet – tapahtumassa täytettyjen kyselylomakkeiden kanssa käytin myös tulkkia tarpeen vaatiessa, mutta V Kontakte-sivuston kautta tavoittamieni nuorien kanssa en voinut käyttää sitä apua.

Jouduin olemaan tarkka haastatteluja analysoidessani, etten tee vastauksista omia johtopäätöksiä. Myös haastatteluissa jouduin olemaan tarkkana, etten johdattele nuoria tai toimijoita vahingossa omien mielipiteideni ja ennakko oletuksieni suuntaan. Selvitykseni luotettavuudessa ja yleistettävyydessä tulee myös ottaa huomioon haastateltavien vähäinen lukumäärä. Selvitys voidaan tulkita kuitenkin reliaabeliksi, sillä muutkin samankaltaiset tutkimukset tukevat selvityksen tuloksia (Hirsjärvi ym. 2005, 216). ”Monikulttuuriset nuoret, vapaa-aika ja kansalaistoimintaan osallistuminen” – tutkimushankkeen väliraportin tulokset vastaavat opinnäytetyöni tuloksia. Hankkeen tulosten mukaan ystävät ja perhe sekä Internet ovat väyliä, joista nuoret maahanmuuttajat saavat tietoa. Alle 18 -vuotiailla myös koulu nousi tärkeäksi lähteeksi. (Harinen 2005, 67–68.)

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli selvittää Joensuun Setlementti ry:lle mitä kautta venäläistaustaiset nuoret tytöt voisi parhaiten tavoittaa mukaan toimintaansa. Selvitykseni perusteella voin todeta, että venäläistaustaiset nuoret tytöt viettävät paljon aikansa yhdessä ystäviensä kanssa kaupungilla tai jonkun kotona, sekä he viettävät paljon aikaa Internetissä. Haastatteluihin ja kyselyihin vastaavista tytöistä harvalla oli vapaa-ajalle virallista harrastusta, usein tekeminen oli vapaamuotoista olemista. Tar-

vetta mieleiselle vapaa-ajan toiminnalle on siis suurimmalle osalle näistä nuorista. Asiat, joita mielekkäältä toiminnalta odotettiin, olivat urheilullisuutta, mukavaa tekemistä, kuten piirtämistä ja laulamista, sekä sellaista, minne voi tulla yhdessä kavereiden kanssa. Tuloksissa tuli myös esille vapaa-ajan kokemisen puute, sillä opiskelu vei paljon aikaa.

Internetissä ollessaan tytöt käyttivät eniten Facebook- ja V Kontakte – sivustoja, sekä Youtube- sivustoa. Internetiä sekä lehtiä tytöt lukivat pääosin venäjäksi. Venäläistaustaiset tytöt olivat melko passiivisia sen suhteen, että itse hakeutuisivat uusiin vapaa-ajan viettopaikkoihin tai toimintoihin. Vain harva etsi tarkoituksellisesti tietoa uusista paikoista. Yleisin väylä lähteä johonkin toimintaan mukaan oli kavereiden ja perheen kautta. Myös koulu oli paikka, josta sai tietoa eri toiminnoista ja mahdollisuuksista osallistua. Lehtiä eivät nuoret venäläistaustaiset tytöt juurikaan lukeneet. Toimijoiden haastattelujen tulokset tukevat nuorten vastauksia, siitä, että kaverit, perhe, Internet ja koulu ovat vaikuttavimpia keinoja saada nuori mukaan. Toimijoiden tuloksista nousi vahvana esille myös henkilökohtainen kutsuminen toimintaan mukaan. Näitä väyliä käyttämällä venäläistaustaiset nuoret tytöt siis tavoittaisi parhaiten.

Kääriäisen (2013) opinnäytetyön tulokset kertovat, että järjestötoimintaan mukaan lähteminen edellyttää venäläistaustaisilta useimmiten yhteiskuntaan sopeutumista, järjestötoiminnan tuntemusta, ystävien ja tuttavien kokemuksia sekä ”matalankynnyksen” toiminta ja toiminnasta tiedottaminen. Kääriäisen opinnäytetyö on toteutettu aikuisten järjestötoimijoiden kanssa, mikä pitää huomioida verrattaessa omiin vastauksiini. Tämä antaa hyvää tietoa siihen, miten ja mitä venäläiset aikuiset, juurikin Joensuun Setlementti ry:n kohderyhmän vanhemmat, ajattelevat. (Kääriäinen 2013, 33–34.) Kääriäisen opinnäytetyön tulokset ovat verrattavissa omiini, sillä niissä on samoja aiheita ja tuloksia.

Haastatteluja kerätessäni koin jokaisessa koulussa pientä takapakkia. Kielteisiä vastauksia haastattelupyyntöön tuli yhteensä 12, kolme kertaa enemmän kuin myönteisiä vastauksia. Kääriäisen tulokset antavat myös mahdollisen syyn siihen, miksi osa vanhemmista ei antanut suostumusta haastatteluun. Nämä aiemmin mainitut asiat ovat voineet olla heille vielä vieraita ja toteutumattomia. Jos suomalaisen järjestötoiminnan käsitys ja tavoitteet eivät ole selvillä, on ymmärrettävää, etteivät vanhemmat halua lapsensa sellaiseen osallistuvan. Vanhempien haluttomuutta suostua lapsen

haastatteluun ei voi tietenkään tietää varmaksi, ellei sitä suoraan kysytä. Syynä voi olla maahanmuuttajavanhempien negatiivinen asenne suomalaista kulttuuria kohtaan tai vastareaktio valtaväestön torjuntaan ja syrjimiseen. Syynä kieltäytymiseen voi olla myös tarve suojella omaa yksityisyyttä ja perhe-elämää, mikä on maahanmuuttajilla usein valtaväestöä suurempi. (Säävälä 2013, 124–126).

6.1 Kehittämisehdotukset

Selvitykseni tarkoitus oli tuottaa tietoa ja konkreettisia ehdotuksia Joensuun Settlementi ry:lle siitä, miten he voisivat toiminnassaan ja markkinoinnissaan tavoittaa paremmin 12–16 -vuotiaita venäläistaustaisia tyttöjä. Seuraavaksi esittelen konkreettisia ehdotuksia yhdistykselle. Ehdotuksia kehitellessäni olen huomioinut selvitykseni antamat tulokset.

Yhteys venäläistaustaisten tyttöjen vanhempiin – vanhempainiltojen vierailu ja tutustumisilta

Niin selvitykseni kuin sitä tukevat muutkin tutkimukset osoittavat, että venäläistaustaisten nuorten, etenkin tyttöjen, vapaa-ajan tekemiseen vaikuttavat paljon vanhemmat. Tämän takia Joensuun Settlementin on tärkeää ottaa huomioon markkinoinnissa ja viestinnässä myös tyttöjen vanhemmat. Vanhempiin voi hakea yhteyttä vierailemalla sellaisten koulujen vanhempainilloissa, joissa venäläistaustaisia tyttöjä on paljon. Esimerkiksi Itä-Suomen-, Pataluodon-, Nolvakan- ja Rantakylän koulujen vanhempainillat. Tällaisessa täytyy tietenkin olla yhteistyö koulun kanssa, jotta vanhempainiltaan pääsee. Kontaktin saatuaan myös tutustumisilta vanhemmille Tyttöjen Tuvalla olisi hyvä vaihtoehto. Illan aikana vanhemmat kuulisivat Tyttöjen Tuvan mitä, miksi ja milloin – vastaukset. Mukana olisi hyvä olla venäjää puhuvia tulkkeja, jotta huonomminkin suomea osaavat vanhemmat ymmärtävät mistä on kysymys. Ennen tutustumisiltaa on kuitenkin hyvä saada jonkinlainen muu kontakti, sillä venäläistaustaiset voivat olla melko passiivisia osallistumaan tuntemattomaan tapahtumaan.

Tili Vkontakte-sivustolle

Tulokset näyttävät vahvasti, että Vkontakte-sivusto on potentiaalinen markkinointiväylä, koska suurin osa venäläistaustaisista tytöistä on kirjautuneena sivustolle. Vaikka haastatteleman toimijat eivät tätä käyttäneetkään, hekin tunnustivat sen kannattavuuden markkinoinnissa. Vkontakte-sivustolle voi kirjautua myös Facebook-sivujen tunnuksilla, jolloin puolin ja toisin nuoret osaisivat etsiä Joensuun Settlementin ja Tyttöjen Tuvan sivut sekä Facebookista että Vkontaktesta. Vkontakte-sivustolla voi jakaa kuvia, tilapäivityksiä sekä videoita. Täällä voisi mainostaa eri tapahtumia ja julkaista tulevan mainosvideon. Sivustolla ei myöskään ole ikärajaa, kuten esimerkiksi Facebook-sivustolla, joten tämä tavoittaa myös alle 13-vuotiaita nuoria.

Kouluvierailut ja -yhteistyö

Vaikka tiedän, että Joensuun Settlementti on tehnyt markkinoinnissaan kouluvierailuja, mainitsen sen vielä erikseen täällä. Vierailukohteena voisi esimerkiksi olla monikulttuuriset luokat. Monikulttuurisia luokkia Joensuussa on ainakin Pataluodon- ja Rantakylän kouluissa. Vierailupäivälle voisi kehitellä myös mukavaa, työpajamaista tekemistä, joka innostaisi tytöt toimintaan mukaan. Myös yhteistyö monikulttuuristen luokkien opettajien kanssa voi mahdollistaa tavoittamista. Opettaja voi olla yhteydessä koteihin ja ehdottaa vanhemmille Tyttöjen tuvan toimintaa, jos koetaan, että nuori tarvitsee ennaltaehkäisevää nuorisotoimintaa. Luokan tytöt voivat käydä myös tutustumassa yhdessä opettajan kanssa Tyttöjen Tupaan, jos sellaiselle koulu suo mahdollisuuden. Tässä tilanteessa pojille täytyisi tietysti keksiä muuta tekemistä.

Suora kontakti

Toimijoiden haastattelujen tulokset kertovat suoran kontaktin toimivan markkinoinnissa. Voisiko Tyttöjen Tuvan työntekijä käydä eri Joensuun alueen nuorisotaloilla, esimerkiksi Rantakylässä, kertomassa toiminnasta tytöille ja jättää esitteitä suomeksi ja venäjäksi nuorisotalon ilmoitustaululle tai seinille? Myös kauppakeskus Iso Myyssä päivystäminen ja kojun pitäminen (esimerkiksi jonkun muun tapahtuman yhteydessä) voisi tuoda näkyvyyttä niiden venäläistaustaisten nuorten keskuudessa, jotka viettävät vapaa-aikaansa ystävien kanssa kaupoilla kiertäen.

Venäjän kieli mukaan markkinointiin

Selvityksessä tuli ilmi, että venäläistaustaiset nuoret lukevat mieluummin venäjän kielellä. Myös vanhempien tiedottamista edesauttaa tiedottamisen tapahtumista venäjäksi. Esimerkiksi Joensuun Setlementin nettisivuille voisi tehdä venäjänkielisen koosteen, missä kerrotaan mikä on kyseessä ja miksi tällaista toimintaa järjestetään. Myös venäjänkieliset mainoslehtiset olisivat hyvät koulujen ja niiden alueiden kauppojen ilmoitustauluille, missä venäläistaustaisia käy.

Mainoksia lehtiin

Vaikka nuoret eivät selvityksen perusteella luekaan lehtiä, voivat heidän vanhempansa löytää Tyttöjen Tuvan toiminnan lehtien kautta. Sanomalehti Karjalainen sekä paikallislehti Karjalan Heili ovat hyviä Joensuussa luettuja lehtiä. Varsinkin Karjalan Heili on hyvä paikka mainostaa, sillä se tulee ilmaiseksi jokaiseen talouteen Joensuussa. Venäläistaustaisia kävijöitä ajatellen voisi mainos olla osittain venäjänkielinen.

Youtube-sivuston hyödyntäminen

Monet venäläistaustaiset tytöt kertoivat käyttävänsä usein Youtube-sivustoa, jonne voi ladata erilaisia videoita. Joensuun Setlementti ry:n markkinoinnissa mainittiin, että on tekeillä mainosvideo, jota levitetään myös Youtube-sivulla. Tyttöjen Tupa voisi ottaa tavoitteeksi tehdä mainosvideoita Youtube-sivulle kerran tai kaksi vuodessa, tai miksi ei useammin, jos aika riittää.

7 LOPUKSI

Opinnäytetyöprosessini kesti loppusyksystä alkukevääseen, ja se opetti minulle sinä aikana paljon. Venäläisten kulttuuri ja venäläisyys eivät olleet minulle kovinkaan tuttuja ennen opinnäytetyötäni. Prosessi opetti minulle edellä mainittujen lisäksi sinnikkyyttä ja kärsivällisyyttä, sekä paransi taitojani tutkijana. Aihe oli mielenkiintoinen ja ajatus siitä, että voin konkreettisesti kehittää jotain, mistä on hyötyä, motivoi tekemään. Vaikka venäläisiä Suomessa on tutkittu monin eri tavoin, on selvitykseni kuitenkin erilainen, kun useimmat tutkimukset. Myös Joensuun Setlementti ry:n puolelta

tullut kannustus ja työn tärkeyden muistuttaminen auttoivat välillä hyvinkin vaikealta tuntuvan matkan aikana. Koen, että pienestä vastausprosentista huolimatta sain pätevää ja paikkaansa pitävää tietoa, joka auttaa yhdistystä eteenpäin tavoitellessa venäläistaustaisia tyttöjä. Selvitystä yleistettäessä on kuitenkin otettava huomioon haastattelujen ja kyselyiden pieni osallistujamäärä.

Venäläistaustaisten, ja muiden maahanmuuttajien, vähäistä osallistumista on päivitelty nykypäivinä paljon toimialallamme. Selvitykseni on siis ajankohtainen ja tärkeä ammattialalle. Haastatteluja tehdessäni sain omakohtaisesti huomata, kuinka vaikeaa venäläistaustaisia on tavoittaa ja saada mukaan toimintaan. Vaikka tutkimukseni onkin ajankohtainen, ei se kuitenkaan ratkaise monikulttuuristen nuorten osallistumattomuutta kokonaan, vaan antaa konkreettisia, yksinkertaisia keinoja parantaa monikulttuuristen, etenkin venäläisten, nuorten tavoittamista. Yksinkertaisilla askelilla päästään kohti isompaa päämäärää. Opinnäytetyöprosessi on jo omalta osaltaan edesauttanut luomaan kontaktia venäläisten tyttöjen ja Joensuun Setlementin välille, sillä nyt ainakin osa venäläistaustaisista tytöistä Joensuun seudulla tietävät, mikä ja missä on Tyttöjen Tupa ja voivat tulla kiinnostuessaan tutustumaan omatoimisesti.

Joensuun Setlementti ry ja erityisesti Isosisko- ja Tyttöjen Tupa – hanke hyödyntää opinnäytetyöni tuloksia omassa toiminnassaan. Esittelen tulokset Joensuun Setlementti ry:n työntekijöille sekä hallituksen jäsenille maaliskuun aikana. Opinnäytetyötäni voi hyödyntää myös muut monikulttuurista toimintaa järjestävät tahot Joensuussa ja muissa pienissä ja keskisuurissa Venäjän rajakaupungeissa. Opinnäytetyöni menee myös Joensuun Kaupungin koulutuslautakunnalle, josta sitä voi tarvittaessa muutkin tahot hyödyntää.

Vierailemieni koulujen opettajia ja rehtoreita täytyy kiittää hyvästä vastaanotosta ja avusta, jota selvitykseni aikana sain. Erityisesti maahanmuuttajaluokkien opettajat auttoivat minua paljon. Haluaisin myös erityisesti kiittää Joensuun Setlementti ry:tä hyvästä ja osaavasta ohjaamisesta, kannustavasta asenteesta ja siitä kaikesta ystävällisyydestä ja sydämellisestä vastaanotosta, jota olen kokenut ollessani osa toimintaa opinnäytetyöni kirjoittamisen ajan. Toivon yhdistykselle paljon menestystä tulevaisuudelle ja onnistumista venäläistaustaisten tyttöjen tavoittamiseen.

LÄHTEET

- Alainen, Aku 2007. Venäjän kielen asemasta Suomessa on syytä keskustella. Tilastokeskus. Viitattu 9.1.2013. http://www.stat.fi/artikkelit/2007/art_2007-12-18_001.html?s=0
- Alitolppa-Niitamo, Anne & Leinonen, Elina 2013. Perhe, nuoret ja maahanmuutto. Teoksessa Alitolppa-Niitamo, Anne & Fågel, Stina & Säävälä, Minna (toim.) Olemme muuttaneet – ja kotoudumme. Maahan muuttaneen kohtaaminen ammatillisessa työssä. Helsinki: Väestöliitto. 96-113.
- Cantell, Matti 2000. Monikulttuurisen nuorisotyön käsikirja. Helsinki: LK-Kirjat / Lasten keskus
- Dervin, Fred & Keihäs, Laura 2013. Johdanto uuteen kulttuurien väliseen viestintään ja kasvatukseen. Jyväskylä: Suomen kasvatustieteellinen seura.
- Eskola, Jari & Suonranta, Juha 2008. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 8. painos. Tampere: Vastapaino.
- Finlex 2006. Nuorisolaki. Viitattu 9.10.2013. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072#L3P7a>
- Harinen, Päivi 2005. Mitähän tekis? Monikulttuuriset nuoret, vapaa-aika ja kansalais-toimintaan osallistuminen -tutkimushankkeen väliraportti. Nuorisotutkimusverkosto / nuorisotutkimusseura verkkojulkaisusarja 2005. Viitattu 9.3.2014. <http://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisuja/mitahantekis.pdf>
- Harju, Aaro 2005. Yhteisellä asialla. Kansalaistoiminta ja sen haasteet. 2. painos. Vantaa: Kansanvalistusseura.
- Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2005. Tutki ja kirjoita. 11.painos. Helsinki: Tammi.
- Honkasalo, Veronika 2011a. Pois lokerosta. Katsaus monikulttuurisuuden huomioimiseen tyttötutkimuksessa ja tyttötyössä. Teoksessa Ojanen, Karoliina & Mulari, Heta & Aaltonen, Sanna (toim.) Entäs tytöt. Johdatus tyttötutkimukseen. Tampere: Nuorisotutkimusverkosto. 249–268.
- Honkasalo, Veronika 2011b. Tyttöjen kesken. Monikulttuurisuus ja sukupuolten tasa-arvo nuorisotyössä. Helsinki: Nuorisotutkimusseura.
- Honkasalo, Veronika & Souto, Anne-Mari 2007. Monikulttuurinen nuorisotyö. Teoksessa Hoikkala, Tommi & Sell, Anna (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto. 115-138.
- Ilvonen, Anne 2007. Miten tiedotan? Yhdistystoimijan tiedottamisopas. Vantaa: Opin-totoiminnan Keskusliitto ry
- Iskanius, Sanna 2002. Kahden kielen ja kulttuurin labyrinthissa. Venäjänkielisten maahanmuuttajanuorten kieli-identiteetti. Teoksessa Laihala-Kankainen, Sirkka & Pietiläinen, Sari & Dufva, Hannele (toim.) Moniääninen Suomi. Kieli, kulttuuri ja identiteetti. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino. 200–218.
- Jasinskaja-Lahti, Inga 2007. Venäläiset maahanmuuttajat Suomessa. Teoksessa Korhonen, Elina (toim.) Venäläiset perheet ja seksuaalisuus murroksessa. Helsinki: Väestöliitto. 46–59.

- Jasinskaja-Lahti, Inga & Liedberg, Karmela 2000. Venäjänkielisten maahanmuuttajanuorten perhearvot ja identiteetti. Teoksessa Liedberg, Karmela (toim.) Monikulttuurinen Suomi. Etniset suhteet tutkimuksen valossa. Helsinki: Gaudeamus. 124–137.
- Joensuun koulutuspalvelukeskus 2012. Esi- ja perusopetuksen oppilaat. Viitattu 9.10.2013. <http://koulutuspalvelukeskus.jns.fi/file.php?70>
- Joensuun Setlementti 2013a. Hankesuunnitelma.
- Joensuun Setlementti ry 2013b. Yhdistys. Viitattu 8.10.2013. <http://setlementtijoensuu.fi/yhdistys/>
- Joensuun Setlementti ry 2014. Tyttöjen Tupa. Viitattu 6.3.2014. <http://setlementtijoensuu.fi/tyttojen-tupa/>
- Juholin, Elisa 2009. Communicare! Viestintä strategiasta käytäntöön. 5. painos. Porvoo: WS Bookwell Oy.
- Kallio, Kirsi Pauliina 2010. Lasten ja nuorten epäsuoran kohtaamisen etiikka. Teoksessa Lagström, Hanna & Pösö, Tarja & Rutanen, Niina & Vehkalahti, Kaisa (toim.) Lasten ja nuorten tutkimuksen etiikka. Helsinki: Nuorisotutkimusseura. 163–187.
- Kaukiainen, Mia 2004–2005. Täytyy elää. Tutkielma venäläisestä toimintakulttuurista. Hamina: Rajaseudun kansanopistojen maahanmuuttajahanke.
- Kemppainen, Sari 2006. Haluavatko maahanmuuttajat osallistua? Teoksessa Laitinen, Hanna (toim.) Tule mukaan. Osallistumisen edellytyksiä järjestötyössä. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Sarja C. Oppimateriaaleja 11. 28–41.
- Kosonen, Liisa 2000. Maahanmuuttajanuorten tukeminen käytännössä. Teoksessa Liedberg, Karmela (toim.) Monikulttuurinen Suomi. Etniset suhteet tutkimuksen valossa. Helsinki: Gaudeamus. 149–157.
- Kääriäinen, Hanna 2013. Tule mukaan, sinä olet tärkeä. Venäjältä Suomeen muuttaneiden henkilöiden osallistumismahdollisuuksien edistäminen järjestötoiminnassa. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Ammattikorkeakoulun perustutkinnon opinnäytetyö. Viitattu 5.3.2014. http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/63889/Kaariainen_Hanna.pdf?sequence=1
- Löytönen, Anniina 2014. Oppariseminaari. Email piia.jurvanen@humak.edu 14.2.2014.
- Malmi, Kati & Seppälä, Piia & Eischer, Heli & Mulari Heta 2013. Isosisko- ja Tyttöjen Tupatoiminta. Toimintatavat ja vapaaehtoistoiminnan koordinaattorin opas. Helsinki: Suomen Setlementtiliitto ry.
- Martikainen, Tuomas 2008. Maahanmuuttajaväestön sukupuolittuneisuus, perheellistyminen ja sukupolvisuus. Teoksessa Martikainen, Tuomas & Tiilikainen, Marja (toim.) Maahanmuuttajanaiset: Kotoutuminen, perhe ja työ. 2. painos. Väestötutkimuslaitoksen julkaisusarja, D 46/2007. Helsinki: Vammalan Kirjapaino Oy
- Pohjois-Karjalan maakuntaliitto 2010. POKAT 2014. Pohjois-Karjalan maakuntaohjelma 2011–2014. Julkaisu 128/2010. Viitattu 14.1.2014. <http://www.pohjois-karjala.fi/dman/Document.phx?documentId=ge16510141054544&cmd=download>

- Punnonen, Varpu 2007. Sukupuolisensitiivinen sosiaalinen nuorisotyö. Teoksessa Hoikkala, Tommi & Sell, Anna (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto. 521-540.
- Schubert, Carla 2013. Kotoutumisen psykologiaa. Teoksessa Alitolppa-Niitamo, Anne & Fågel, Stina & Säävälä, Minna (toim.) Olemme muuttaneet – ja kotoudumme. Maahan muuttaneen kohtaaminen ammatillisessa työssä. Helsinki: Väestöliitto ry. 63-77.
- Siljamäki, Katja 2013. Monikulttuurista tyttötyötä Turussa. Turun Tyttöjen Talon vaikutukset maahanmuuttajataustaisten kävijöiden elämään. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Ammattikorkeakoulun perustutkinnon opinnäytetyö. Viitattu 6.3.2014. http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/67681/Siljamaki_Katja.pdf?sequence=1
- Sisäasiain ministeriö 2012. Maahanmuuton vuosikatsaus 2010. Viitattu 9.1.2013. http://www.migri.fi/download/43811_43667_Maahanmuuton_tilastokatsaus2012_web.pdf?53ba823f82ded088
- Sorell, Anni-Reetta 2012. Sankarittarien matka. Toiminnallisen pienryhmän mahdollisuudet vuorovaikutuksen rakentajana maahanmuuttaja- ja valtaväestön tyttöjen välillä. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Ammattikorkeakoulun perustutkinnon opinnäytetyö.
- Säävälä, Minna 2013. Maahanmuuttajakoti ja koulu yhteistyössä. Teoksessa Alitolppa-Niitamo, Anne & Fågel, Stina & Säävälä, Minna (toim.) Olemme muuttaneet – ja kotoudumme. Maahan muuttaneen kohtaaminen ammatillisessa työssä. Helsinki: Väestöliitto ry. 117-133.
- Tilastokeskus 2013a. Tilastokeskuksen PX-Web-tietokannat. Viitattu 20.1.2014. http://193.166.171.75/database/StatFin/vrm/vaerak/vaerak_fi.asp
- Tilastokeskus 2013b. Väestö. Viitattu 20.1.2014. http://www.stat.fi/tup/suoluk/suoluk_vaesto.html
- Työ- ja elinkeinoministeriö 2013. Maahanmuuttajabarometri 2012. Viitattu 17.2.2014. http://www.tem.fi/files/35826/Maahanmuuttajabarometri2012_11_2013.pdf
- Vuokko, Pirjo 2004. Nonprofit-organisaatioiden markkinointi. Porvoo: WSOY.

LIITTEET

LIITE 1

JOENSUUN KAUPUNKI

Viranhaltijapäätös

1

Varhaiskasvatus - ja koulutuskeskus
Varhaiskasvatus- ja koulutusjohtaja

17.10.2013 §409

42/12.00.02/2013

Hakija/asianosainen

Piia Jurvanen
Kirkkokatu 21 B 17
80100 Joensuu

Asia

Selvitys venäläistaustaisten 12-vuotiaiden tyttöjen tavoittamisesta Joensuun seudulla/Jurvanen Piia

Päätöksen perustelut

Tutkimus tukee varhaiskasvatus- ja koulutuskeskuksen ydintoimintaa.

Päätös

Myönnetään lupa tutkimukseen, jossa selvitetään Joensuun seudulla asuvien 12-vuotiaiden venäläistaustaisten tyttöjen tavoittamista.

Tilaja: Joensuun Setlementti ry.

Kohderyhmä: Joensuun peruskoulujen venäläistaustaiset 12-vuotiaat tytöt.

Yksi kappale tutkimuksesta toimitetaan sen valmistuttua varhaiskasvatus- ja koulutuskeskuksen hallintopalveluihin.

Toimivallan perusteet

Joensuun kaupungin hallintosääntö 46 §
Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta 4.2.2013 § 7

Nähtävänäpito

Päätös asetetaan yleisesti nähtäväksi 22.10.2013

Allekirjoitus

Varhaiskasvatus- ja koulutusjohtaja

Mauno Väänänen

Tiedoksianto

Päätöksen olen tänään antanut tiedoksi hakijoille sekä varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunnalle.

17.10.2013

Toimistosihteerij, vs.

Jyri Pietarinen

Lisätietoja:

varhaiskasvatus- ja koulutusjohtaja Mauno Väänänen, p. 050 528 0712.

LIITE 2

Hyvät Vanhemmat / Huoltajat!

Olen viimeistä vuotta opiskeleva yhteisöpedagogi (AMK) opiskelija ja teen tällä hetkellä opinnäytetyötä Joensuun Setlementille. Opinnäytetyössäni selvitän miten nuoria, 12–15 – vuotiaita venäläistaustaisia tyttöjä voi tavoittaa parhaiten Joensuun seudulla.

Joensuun Setlementti ry:n Tyttöjen Tupa – ja Isosiskotoiminta - hanke tekee ennaltaehkäisevää nuorisotyötä tyttötyön muodossa. Tyttöjen tupa on avoin kohtaamispaikka kaikille joensuulaisille tytöille ja naisille. Tyttöjen tupa on paikka, jossa voi tavata muita tyttöjä, oleilla, tehdä mukavia asioita ja vaikkapa vain jutella. Paikalla on aina luotettava ja kuunteleva aikuinen ohjaaja. Yhdistys kuuluu Suomen Setlementtiliittoon ja toimii setlementtiarvojen mukaisesti, joita on muun muassa lähimmäisen rakkaus, yhteisöllisyys ja paikallisuus.

Lisää tietoa Tyttöjen Tuvasta ja Joensuun Setlementistä saat osoitteesta www.setlementtijoensuu.fi sekä vierailemalla Tyttöjen Tuvalla, Kauppakatu 19.

Opinnäytetyöhöni kerään aineiston haastatteluilla ja pyytäisin lupaa haastatella teidän tyttärsenne aiheeseen liittyen. Haastateltavan nimeä, eikä muitakaan henkilötietoja, anneta eteenpäin, eikä paljasteta opinnäytetyössä. Haastattelu kestää noin 20–30 minuuttia ja sisältää kysymyksiä lapsen vapaa-ajan viettoon ja vapaa-ajan viettotapojen löytämiseen.

Jos sinulla on jotain kysyttävää haastattelusta, tai muuten opinnäytetyöstäni, ota yhteyttä!

Ystävällisin terveisin,

Piia Jurvanen

050 4357839

piia.jurvanen@humak.edu

Lapseni _____

- SAA
- EI SAA osallistua haastatteluun.

Huoltajan allekirjoitus:

УВАЖАЕМЫЕ РОДИТЕЛИ / ОПЕКУНЫ!

Я учусь на последнем курсе по специальности социальный педагог. На данный момент я пишу дипломную работу для организации Joensuun Setlementti. В своей дипломной работе я исследую, каким образом можно найти целевую группу на территории г. Йоэнсуу из девочек 12-15-ти лет с русскими корнями.

Проект организации Joensuun Setlementti «Дом для девочек и их наставников (старшие сёстры)» является одним из превентивных методов работы с молодёжью (в данном случае работы с девочками). «Дом для девочек» - это открытое место общения для всех девочек и женщин города Йоэнсуу. «Дом для девочек» - это то место, где можно повстречаться с другими девочками, пообщаться или вместе придумать интересное занятие. В «Доме» всегда присутствует взрослый руководитель, которому можно доверять и который всегда готов выслушать. Организация входит в союз Suomen Setlementtiliitto и придерживается всех принципов, по которым Союз работает, в том числе это любовь к ближнему, дух коллективизма и место проживания.

Дополнительную информацию о проекте «Дом девочек» и об организации Joensuun Setlementti можно получить на страницах в интернете: www.setlementtijoensuu.fi, а также посетив «Дом девочек» по адресу: Kauprakatu 19.

Для написания моей дипломной работы я собираю материал посредством интервью по теме. Прошу разрешить мне проинтервьюировать в том числе и Вашу дочку. Имя участника опроса, как и другие данные не будут нигде упомянуты, в том числе и в моей дипломной работе. Интервью длится около 20-30 минут, и вопросы касаются проведения и организации досуга Вашего ребёнка.

Если у Вас возникли вопросы по поводу интервью или моей дипломной работы, то, пожалуйста, свяжитесь со мной!

С уважением,

Piia Jurvanen

050 4357839 , piia.jurvanen@humak.edu

Мой ребёнок _____

- может
- НЕ МОЖЕТ участвовать в интервьюировании.

Подпись родителя/опекуна:

LIITE 3

HAASTATTELUKYSYMYKSET TOIMIJOILLE:

- 1) Millainen rooli sinulla on työssäsi venäläistaustaisiin tyttöihin? (*Ohjaaja / asiantuntija / vanhempien kautta..*)
(*Venäläistaustaisella tarkoitan tässä ensimmäisen, puolentoista ja toisen polven Venäjältä tulleita maahanmuuttajia*)
- 2) Mitä markkinointi- ja tiedotusmuotoja olette käyttäneet yhdistyksessänne?
- 3) Oletteko tavoittaneet edellä mainituilla markkinointi- ja tiedotusmuodoilla alle 18- vuotiaita venäläistaustaisia tyttöjä?
 - a. Jos ei, mistä luulet tämän johtuvan?
- 4) Mitä kautta uskot, että nuoret venäläistaustaiset tytöt tavoittaisi parhaiten? Miksi?

LIITE 4

Haastattelurunko venäläistaustaisille tytöille:

ikä, kansallisuus ja äidinkieli

Vapaa-aika

- Mitä teet yleensä koulun jälkeen? (Missä ja kenen kanssa?)
- Kuka ohjaa tekemiseen? (vanhemmat, kaverit..?)
- Mistä löytyy tieto vapaa-ajan viettopaikoista?
- Kaipaako lisää tekemistä vapaa-ajalle?
- Millaista toiminnan tulisi olla?

Tiedotusvälineet

- Mitä tiedotusvälineitä käytät?
- Onko edellä mainituissa ollut ilmoituksia/tiedotuksia?
- Millainen ilmoitus olisi hyvä? Mihin kiinnittäisi huomiota?
- Suomi vai venäjä kielenä käyttäessä edellä mainittuja?

LIITE 5

KYSELYLOMAKE**24.10.2013**

IKÄ: _____ vuotta

KANSALLISUUS:

- ☐ suomi
☐ venäjä
☐ suomi ja venäjä
☐ muu, mikä _____

MITÄ TEET YLEENSÄ KOULUN JÄLKEEN?**KÄYTÄN/LUEN SEURAAVIA TIEDOTUSVÄLINEITÄ:**

- ☐ Facebook
☐ Vkontakt
☐ Karjalainen
☐ Karjalan Heili
☐ Harrastuspaikkani nettisivut
☐ Koulun ilmoitustaulu
☐ Muu, mikä? _____

MISTÄ SAAT TIETOA UUSISTA PAIKOISTA JOENSUUSSA?

- ☐ Ystävien kautta
☐ Äidin ja isän kautta
☐ Facebookin ilmoituksen kautta
☐ Vkontakten ilmoituksen kautta
☐ Lehti-ilmoituksen kautta
☐ Muualta, mistä? _____

MIKÄ SAISI SINUT LÄHTEMÄÄN MUKAAN UUTEEN HARRASTUKSEEN?**MILLÄ KIELELLÄ LUET MIELUITEN LEHTIÄ / KÄYTÄT INTERNETTIÄ?**

- ☐ suomi
- ☐ venäjä
- ☐ muu, mikä? _____

HALUAISIN TUTUSTUA TYTTÖJEN TUPAAN VAPAA-AJALLANI:

- ☐ Ei
- ☐ Kyllä, aion tulla itse käymään
- ☐ Kyllä, minuun saa ottaa yhteyttä:

Oma nimi, puhelinnumero / sähköposti:

Vanhemman nimi, puhelinnumero / sähköposti:
